

ГРАНТҚА «ЖОҒАРЫ БАЛЛМЕН ӨТПЕЙ ҚАЛДЫМ» ДЕГЕНДЕРДІҢ ӨКПЕСІ ҚАРА ҚАЗАНДАЙ

Баян ТАҒАТАРОВА
«Алатау»

Бірақ «неге?» – деген сансыз сұрақтың негізі – 75 баллмен грантқа қабылдайтын жоғарғы оқу орны неліктен 96 баллы бар талапкерді грантқа қабылдамай жатыр? Бұл кімнің қатесі: университеттің бе, әлде министрліктің бе? Жауап іздегенде тапқанымыз – «Ғылым және жоғары білім министрлігі гранттың ҰБТ баллымен ғана емес, нақты мамандықтағы бәсекемен анықталатынын түсіндірді» деп жазады Democat.kz. сайты. Олай болса, ҰБТ тапсырып неге шаршап жүрміз? Емтихан деген еске түседі-ау осындайда...

Мысалы, 120 балл жинаған талапкер өте танымал мамандықты таңдаса және сол бағытқа грант аз бөлінсе, конкурстан өтпеуі мүмкін. Ал 100 балл жинаған үміткер талапкері аз, бірақ гранты жеткілікті бағытта тегін оқу мүмкіндігін иеленуі ықтимал. Дұрыс деуге де болады. Алайда, талапкер өзі таңдаған мамандыққа биылға белгіленген нақты грантқа өту баллын білмейді. Бұған қоса конкурсқа қатысуға болатын «шектегі балл», сонымен қатар «өту баллы» деген ұғымдардың мәнісін білу керек. Соны талапкерлер ұғына қоймағандықтан түсініспеушілік туындайды екен. Алайда, сол ұғымды түсіну үшін талапкер сол оқу орны немесе мамандықтың шектегі баллы мен өту баллын алдын ала білуге мүмкіндігі жоқ. Осы мәселені қалай шешуге болады?

Дегенмен, грант ұта алмаған талапкерлердің заңдастырылған бірнеше мүмкіндіктері бар екен. Олар қандай мүмкіндіктер? **Әкімдік пен қорлардың гранттары:** Жыл сайын әкімдіктер жергілікті бюджет есебінен бірнеше мың білім грантын ұсынады. Сонымен қатар, «Қазақстан халқына» қоғамдық қорының да арнайы гранттық бағдарламалары бар. **Кейбір гранттар қайта бөлінеді:** Кейде грант иегерлерінің бір бөлігі түрлі себептермен өз грантынан бас тартады. Сол кезде бос қалған гранттар ҰБТ нәтижесі бойынша келесі үміткерлерге берілуі мүмкін. **Ақылы бөлімнен грантқа ауысуға болады:** Грантқа түсе алмаса ақылыға түсіп, оқу барысында босаған мемлекеттік грант иегерінің орнына ие бола алады. Бір жыл дайындалып, ҰБТ-ны қайта тапсыру да тиімді шешім болуы мүмкін. **Колледжде тиімді жолдардың бірі:** Колледжде мемлекеттік гранттардың көп екенін және еңбек нарығында

ЖАСЫРАТЫНЫ ЖОҚ, МЕМЛЕКЕТТІК ГРАНТ АЛҒАНДАРДЫҢ ТІЗІМІ ЖАРИЯЛАНҒАННАН КЕЙІН ЖОҒАРЫ БАЛЛ ЖИНАП, ТЕГІН ОҚУҒА ӨТЕ АЛМАҒАН ТАЛАПКЕРЛЕР АРАСЫНДА СҰРАҚ КӨБЕЙДІ. БІЗДІҢ РЕДАКЦИЯМЫЗҒА КЕЛІП ШАҒЫМДАНҒАН ҚЫЗ БАЛА 96 БАЛЛ ЖИНАҒАНЫМЕН, ОЛ ТАПСЫРҒАН ИНСТИТУТҚА 75 БАЛЛ АЛҒАНДАР ҚАБЫЛДАНЫП, ОЛ ӨТПЕЙ ҚАЛҒАНЫН АЙТЫП, АҚЫЛ-КЕҢЕС СҰРАДЫ. ОҒАН ҚОСА, ТАЛАПКЕР СЕМЕЙ ПОЛИГОНЫНАН ЗАРДАП ШЕГУШІ ОТ-БАСЫНАН БОЛҒАНДЫҚТАН, ОЛ ЖЕҢІЛДІК ТЕ ЕСКЕРІЛМЕГЕН. ДӘЛ ҚАЗІРГІ УАҚЫТТА ТАЛАПКЕРДІҢ ОТБАСЫ ЖАНЫ ШЫҒЫП АРЫЗ-ДАНЫП, ЖҮГРІП ЖҮР. БІЛЕТІНІМІЗДІ АЙТЫП БАЛАНЫ ШЫҒАРЫП САЛДЫҚ.

техникалық мамандарға сұраныс жоғары болуына байланысты колледжде де түсуге болады.

Бұл жазылғандардың бәрін «грантқа түсе алмағандарды жұбату» деп түсіндік.

Ғылым және жоғары білім министрлігінің мәліметінше, университеттер беретін гранттар мен жеңілдіктерді тағайындауда ҰБТ нәтижесі, талапкердің академиялық жетістіктері, «Алтын белгі» иегері болуы, олимпиадалар мен ғылыми, шығармашылық және спорттық жарыстардағы жетістіктері, сондай-ақ әлеуметтік жағдайы ескеріледі.

Биыл «бакалавриатқа» грант мөлшері көп деген еді, көбі сол ма, талапкерді арыздантып, жүгіртіп қойған?

ҚР Ғылым және жоғары білім министрі Саясат

Нұрбек, жылдағыдай, биыл да талапкерлерге арнап Үндеу жариялады. Онда мемлекеттік білім гранттарының нәтижесі жарияланғаннан кейін талапкерлер мен олардың ата-аналарына, грант иелене алмаған түлектерге қолдау білдірді, деп хабарлайды dalanews.kz. Министрдің айтуынша, биыл мемлекеттік білім грантын 75 мыңнан астам талапкер жеңіп алған. Сонымен қатар, конкурс өткен жылмен салыстырғанда айтарлықтай жоғары болған. Егер 2025 жылы грант конкурсына 113 мың өтініш түссе, биыл олардың саны 127 мыңға жеткен.

Саясат Нұрбек грант ала алмаған талапкерлерге мемлекеттік грант жоғары білім алудың жалғыз мүмкіндігі емес екенін атап өтіп, бұрыннан белгілі ректорлық грант, әкімдіктердің грантына қоса ірі компаниялар мен қоғамдық қорлардың білім гранттары бар екенін хабарлады. Министр «Қазақстан халқына» қоғамдық қоры ауылдық жерлерден шыққан түлектерге 350 грант ұсынатынын, ал KAZENERGY, «Қазатомөнеркәсіп» және басқа ұйымдар да өз білім беру бағдарламаларын жүзеге асырып жатқанын еске салды. «Бір ғана тізімге арманыңыздың ауқымын анықтауға жол бермеңіз. Кейде арманға апарар жол біз жоспарлағаннан сәл ұзағырақ болады. Бірақ, бұл оның басқа бағытқа апара жатқанын білдірмейді», – деп жұбатты министр мырза грантқа іліне алмағандарды. Саясат Нұрбек ата-аналарды балаларына қолдау көрсетуге шақырып, грант нәтижесін өмірлік үкім ретінде қабылдамауға кеңес берді. Оның айтуынша, бүгін мемлекеттік грант иегерлері қатарынан өз есімін таба алмаған талапкерлер үшін де жоғары білім алудың басқа мүмкіндіктері сақталып отыр.

П.С. Түсінгеніміз, грантқа өте алмағандарға мүмкіндік ұсынылып жатыр. Алайда грантқа қанша талапкер тапсырып, оның қаншасы өте алмады? Сол санды да білгісі келетіндер аз емес...

БАСПАСӨЗ - 2026

Жазылу бағасы:

редакция арқылы

6 айға – 2 106 теңге.

«Қазпошта» арқылы жеке тұлғаларға

6 айға – 3 275,48 теңге.

«Қазпошта» арқылы заңды тұлғаларға

6 айға – 4 462,64 теңге.

Цена подписки:

через редакцию

на 6 месяцев – 2 106 тенге.

через «Казпочту» для физических лиц

на 6 месяцев – 3 275,48 тенге.

через «Казпочту» для юридических лиц

на 6 месяцев – 4 462,64 тенге.

Жетісу облысы бойынша жазылуы индексі: 15534 Подписной индекс для других регионов РК: 65534

ҚЫСҚА ДА НҰСҚА

КӘСІПКЕРЛЕРГЕ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ЦИФРЛАНДЫРЫЛАДЫ

Қазақстанда кәсіпкерлерге көрсетілетін мемлекеттік қызметтерді цифрландыру жеделдетіледі. Үкімет отырысында Премьер-министр Олжас Бектенов бизнеске арналған қызметтердің 60 пайызы әлі де қағаз түрінде көрсетілетінін айтып, оларды жыл соңына дейін eGov Business платформасына көшіруді тапсырды.

Сонымен қатар «Электрондық лицензиялау» порталын жаңғыртып, рұқсат беру жүйесін толық цифрландыру міндеттелді. Жасанды интеллект және цифрлық даму саласына жауапты ведомство бұл жұмысты алты ай ішінде аяқтауы тиіс.

Жаңа цифрлық шешімдер кәсіпкерлердің мемлекеттік қызметтерді алуын жеңілдетіп, уақыт пен өкімшілік шығындарды қысқартуға мүмкіндік береді.

СПОРТ КҮНІНЕ ОРАЙ 250-ДЕН АСТАМ СПОРТТЫҚ ІС-ШАРА ӨТЕДІ

Тамыз айының әр үшінші жексенбісінде елімізде Спорт күні аталып өтіледі. Биыл да кәсіби мерекеге орай Қазақстанның барлық өңірінде бір апта бойы түрлі спорттық іс-шаралар ұйымдастырылуда. Мерекелік апта аясында еліміз бойынша 250-ден астам спорттық іс-шара өткізу көзделген. Олардың қатарында бұқаралық спорттық жарыстар, спартакиадалар, турнирлер, чемпионаттар, марафондар, ұлттық спорт түрлерінен сайыстар, спорт ардагерлерімен кездесулер және басқа да іс-шаралар бар.

Іс-шараларға спортшылармен қатар балалар мен жасөспірімдер, спорт саласының мамандары, ардагерлер және қала тұрғындары қатысады. Негізгі мақсат – халық арасында салауатты өмір салтын насихаттау, бұқаралық спортты дамыту және азаматтарды тұрақты түрде дене шынықтырумен айналысуға тарту.

АБАЙ МҰРАСЫ – ҰРПАҚҚА АМАНАТ

Талдықорғанда Абай Құнанбайұлының ескерткішіне гүл шоқтарын қою рәсімі өтті. Оған Жетісу облысының әкімі Бейбіт Исабаев, зиялы қауым өкілдері, мәдениет қайраткерлері, ардагерлер мен жастар қатысты.

Б. Римова атындағы Академиялық драма театры алдында өткен «Абай – даналықтың дара шыңы» атты көшпелі ақынның өлеңдері оқылып, әндері орындалды. Сондай-ақ жас Абай мен кемел Абайдың кездесуін бейнелейтін театрландырылған қойылым көрсетілді.

Абай күніне орай 1-10 тамыз аралығында облыста 119 мәдени-ағартушылық іс-шара ұйымдастырылды. Кітапханаларда «Ашық есік» күні өтіп, тұрғындарға рухани-танымдық бағдарламалар ұсынылды.

ҮЗДІК ТУРИСТІК АУЫЛ

Жетісу облысының Кербұлақ ауданындағы Басши ауылы еліміздегі үздік туристік ауылдардың қатарынан көрінді. «Алтынмемел» ұлттық паркінің маңында орналасқан елді мекенге жыл сайын 30 мыңға жуық саяхатшы келеді.

Туристер ағыны жергілікті тұрғындардың кәсіп бастауына да мүмкіндік беріп отыр. Ауыл халқы қонақтарға баспана ұсынып, көлік қызметін көрсетіп, ұлттық салт-дәстүр мен жергілікті мәдениетті таныстыруда.

ҚОҚЫС ШЫҒАРУ ТӘРТІБІ ЕСКЕРТІЛДІ

Талдықорған қаласында тазалықты сақтау мақсатында тұрғындарға ірі көлемді қалдықтарды контейнер алаңдарына тастамау қажеттігі ескертілді. Қолданыстағы қағидаларға сәйкес, мұндай қалдықтарды тұрғындар арнайы тәртіппен өздері шығаруы тиіс.

Қазіргі таңда қалада көпқабатты тұрғын үйлерге арналған 256 контейнер алаңы бар. 7 тамыз күні олардың барлығынан тұрмыстық қалдықтар шығарылды. Бұдан бөлек, алты мердігер ұйым 152 контейнер алаңының маңында жиналған ірі көлемді қалдықтарды тазартты.

Қала аумағын ластап, абаттандыру талаптарын бұзған азаматтарға заңнамаға сәйкес өкімшілік жауапкершілік қарастырылған. Осыған байланысты тұрғындардан қоқысты белгіленбеген жерге тастамай, қала тазалығын сақтауға жауапкершілікпен қарау сұралады.

(Ақпараттар ашық дереккөздерден алынды)

ЖЕТІСУДА ЦИФРЛАНДЫРУ

ҚАРҚЫН АЛДЫ

Жетісу облысы «Digital Qazaqstan» стратегиясы аясында Smart Region қағидастарын енгізіп, цифрлық экожүйесін дамытуда. Өңірде мемлекеттік басқарудан бастап, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, көлік және қауіпсіздік салаларына дейін заманауи технологиялар кеңінен қолданысқа енуде. Әкімдіктің Ситуациялық орталығы 58 талдау кейсімен жұмыс істесе, «109 қызметі» арқылы 14 мың өтініш өңделген.

Цифрландыру коммуналдық және қоғамдық көлік саласында да оң нәтижесін беріп отыр. Талдықорғанда су мен жылуды есептейтін 2,6 мыңнан астам интеллектуалды құрылғы орнатылып, электр энергиясын автоматты есепке алу жүйесі енгізілді. Қаладағы қоғамдық көлікте қолма-қол ақшасыз төлем жүйесіне толық көшу аяқталып, 21 «ақылды аялдама» жұмыс істеп тұр.

Қауіпсіздік бағытында жол ережесін бұзуды тіркейтін 68 кешен және TARGET-AI жүйесі арқылы жұмыс істейтін 87 камера іске қосылған.

Жасанды интеллект денсаулық сақтау саласына да енгізілуде. Үш инсульт орталығында Cerebra медициналық ЖИ-ассистенті қолданылып, 2 мыңнан астам зерттеуге талдау жасалған. Ал IT-мамандар даярлау бағытында Jetisu Digital хабы жұмысын жандандырып, биыл 57 іс-шара өткізіп, 1 380-нен астам адамды қамтыды. Ал 21 тамызда Талдықорғанда 50 жұмыс орнына арналған жаңа форматтағы Tomorrow School мектебін ашу жоспарланып отыр.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

САПАСЫЗ ЖОЛ ЖАБЫНЫ ҚАЙТА ТӨСЕЛЕДІ

Талдықорған қаласының 3-бөлімшесіндегі 5-көшеде жаңадан төселген жаяу жүргіншілер жолының асфальты алынып жатқаны әлеуметтік желіде тараған болатын. Қалалық жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі жүргізілген бақылау нәтижесінде жол төсеу кезінде құрылыс технологиясының талаптары сақталмағанын анықтады.

Осыған байланысты мердігер «PCY 1» ЖШС-не сапасыз жабындыны алып, қайта төсеу тапсырылды. Қазіргі таңда мердігер кемшіліктерді жоюға кірісті. Жол жабынын қайта төсеу жұмыстары мердігер ұйымның өз қаражаты есебінен жүргізілуде, бұл үшін бюджеттен қосымша қаражат бөлінбейді. Жалпы, 3-бөлімшедегі жолдарды күрделі жөндеу 2024 жылы басталған. Жоба бойынша ұзындығы 15 шақырым болатын 20 көшені қамту жоспарланған.

2024 жылы төрт көшеге, 2025 жылы жеті көшеге асфальт төселді. Биыл қалған жұмыстарды аяқтап, нысанды пайдалануға беру көзделген. Қала әкімдігі құрылыс сапасын бақылауда ұстап отыр. Анықталған кемшіліктер мердігер есебінен түзетілетін болады.

ДЕРЕККӨЗ: Талдықорған қала әкімдігінің ресми парақшасы

ВЕЛОШЕРУ ӨТТІ

Салауатты өмір салтын насихаттап, бұқаралық спортты дамыту мақсатында Талдықорған қаласында велошеру ұйымдастырылды. Спорттық шара 13 тамыз күні таңғы сағат 7:00-де Бикен Римова атындағы театр алдынан бас-талды.

Велошеруге қала тұрғындары белсенді қатысып, велосипедпен шаһар көшелерін аралады. Қатысушылар таңғы серуенді спортпен ұштастырып, көтеріңкі көңіл-күймен жақсы әсер алды.

Шараның басты мақсаты – тұрғындарды белсенді өмір салтына баулу, денсаулықты нығайту және бұқаралық спортқа қызығушылықты арттыру. Осындай игі бастамалар қала тұрғындарының салауатты өмір салтын қалыптастыруға өз септігін тигізеді.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

АҚСУ АУДАНЫ

ӘКІМ АППАРАТЫНЫҢ БАСШЫСЫ ТАҒАЙЫНДАЛДЫ

Ақсу ауданы әкімінің өкімімен Асхат Ануарұлы Рахманов Ақсу ауданы әкімінің аппарат басшысы қызметіне тағайындалды.

Асхат Рахманов 1986 жылы 8 қыркүйекте Ақсу ауданының Жансүгіров ауылында дүниеге келген. Екі жоғары білімі бар. 2009 жылы Ө.А. Жолдасбеков атындағы Экономика және құқық академиясын «Қаржы» мамандығы бойынша, 2025 жылы Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университетін «Жергілікті басқару» мамандығы бойынша тәмамдаған.

Еңбек жолын Ақсу ауданында бастап, әр жылдары ауылдық округ әкімдігі аппаратында, аудандық тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары салаларында бас маман қызметін атқарған. 2021-2024 жылдары тұрғын үй инспекциясы бағыты бойынша да жұмыс істеді. 2024 жылдан бастап осы уақытқа дейін Ақсу ауданы әкімі аппаратының жалпы бөлімін басқарды. Жаңа қызметінде Асхат Рахмановқа мемлекеттік басқару жүйесіндегі тәжірибесі мен білімі септігін тигізбек.

БОЛЕЕ 3,4 ТЫСЯЧИ ДЕТЕЙ ПОЙДУТ В ПЕРВЫЕ КЛАССЫ В ТАЛДЫКОРГАНЕ

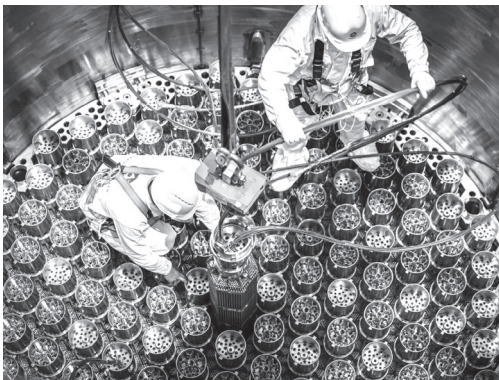
Большинство будущих первоклассников, 2 679 детей, планируют обучаться на казахском языке, 734 выберут русский язык. Из общего числа поступивших заявлений, 2 858 детей пойдут в городские школы, а 555 — в сельские.

Руководитель отдела образования Талдыкоргана Шынар Шарипбаева отметила, что подготовка к новому учебному году идет в плановом режиме. По ее словам, количество учащихся в городе продолжает расти: ожидается, что в этом году школы примут около 38 тысяч детей, тогда как в прошлом учебном году их было более 36 тысяч. Прием заявок в первые классы показывает рост по сравнению с прошлым годом. В 2025-2026 учебном году в Талдыкоргане приняли 3 240 первоклассников, а в этом уже зарегистрировано 3 413 заявлений.

«РОСАТОМ» ОПРОВЕРГ ВОЗМОЖНУЮ ЗАДЕРЖКУ СТРОИТЕЛЬСТВА АЭС В КАЗАХСТАНЕ И УЗБЕКИСТАНЕ

Российская госкорпорация «Росатом» заявила, что сокращение инвестиционной программы не повлияет на международные проекты, в том числе строительство атомных электростанций в Казахстане и Узбекистане. Об этом сообщает Exclusive.kz со ссылкой на Eurasianet.

Поводом для таких публикаций стало заявление генерального директора «Росатома» Алексея Лихачёва. Он сообщил, что компания пересмотрела инвестиционную программу на 2026 год, отказавшись от части проектов или перенесла их реализацию на более поздний срок. Однако в «Росатоме» эту информацию опровергли. Российская компания была выбрана лидером международного консорциума для строительства первой казахстанской АЭС в районе озера Балхаш. Таким образом, на данный момент официальных решений о переносе строительства АЭС в Казахстане или Узбекистане нет.

АСП ХОТЯТ ИЗМЕНИТЬ В КАЗАХСТАНЕ

Глава Министерства труда Аскарбек Ертаев на заседании кабинета рассказал о планах по внедрению ИИ при назначении адресной социальной помощи (АСП), передает корреспондент NUR.KZ.

Аскарбек Ертаев сообщил, что с августа текущего года единовременные выплаты к праздничным и памятным датам будут назначаться с использованием искусственного интеллекта. По его словам, система заранее определит возможных получателей и сформирует проект назначения. При этом окончательное решение о проведении выплаты будет принимать местный исполнительный орган. "В октябре планируется

внедрение искусственного интеллекта для адресного назначения мер государственной поддержки с учетом адресности и нуждаемости", - добавил министр.

ТАЛДЫКОРГАНЕЦ РАЗВОДИТ СТРАУСОВ И ПЛАНИРУЕТ СОЗДАТЬ КОНТАКТНЫЙ ЗООПАРК

Молодой предприниматель из Талдыкоргана начал разводить экзотических африканских страусов и планирует открыть контактный зоопарк, - сообщает пресс-служба акима области Жетісу.

На небольшой ферме Сергея Рашевского работает вся семья и один помощник. На сезонные работы привлекается еще четыре человека. Начав со ста цыплят, в этом году он довел свое поголовье до 2400. Вложив 26 млн. тенге собственных средств, заработанных на производстве пластиковых окон, молодой фермер построил крытый птичник с электричеством, вентиляцией, отоплением и всем необходимым для успешного выращивания птицы. По замыслу владельца экофермы, создание контактного зоопарка позволит организовать полезный семейный отдых, экскурсии для школьников и всех желающих.

УШЕЛ ИЗ ЖИЗНИ ИЗВЕСТНЫЙ КАЗАХСТАНСКИЙ ПИСАТЕЛЬ И КОМПОЗИТОР ТІЛЕУҒАЗЫ БЕЙСЕМБЕК

Известный писатель, поэт, музыкант и педагог Тілеуғазы Бейсембек соединял в своем творчестве литературу и музыку, оставив после себя произведения для сцены, детей и научные труды, передает Liter.kz.

Тілеуғазы Бейсембек окончил Алматинскую государственную консерваторию, после чего посвятил значительную часть жизни педагогической и руководящей работе. При этом его творческий путь не ограничивался музыкой. Бейсембек был членом Союза писателей и Союза композиторов Казахстана, а также лауреатом Международной литературной премии "Алаш". Его музыкальная сказка "Самұрық келген таң" с 2018 года с успехом идет на сцене "Астана Опера". Тілеуғазы Бейсембек стал автором либретто оперы "Аппак — дочь кыпчакская", мировая премьера которой состоялась на сцене "Астана Опера" в мае 2026 года. Светлая память талантливому мастеру, внесшему значительный вклад в развитие казахстанской литературы и музыкального искусства, — говорится в сообщении представителей "Астана Опера". Родился он в Борлитобинском районе в ауле Прибалхашье Талдыкорганской области.

КОРОТКО ОБО ВСЕМ

**ЖИТЕЛИ ОДНОГО ИЗ МИКРОРАЙОНОВ
ТАЛДЫКОРГАНА ОБРАТИЛИСЬ С ПРОСЬБАМИ К АКИМУ**

Акиму Талдыкоргана Ернат Бәзіл встретился с жителями домов №22 и №24 проспекта К. Жалайыра, которые обратились к нему с просьбами об улучшении инфраструктуры своего района, передает Vestnik19.kz. Основные вопросы касались газификации, обустройства мест отдыха и работы общественного транспорта. В ходе встречи глава областного центра сообщил, что для данной территории уже разрабатывается проект современной детской игровой площадки. Кроме того, в планах городских властей — создание большой прогулочной аллеи, которая будет отвечать современным требованиям и станет основным местом отдыха жителей. Одним из ключевых вопросов стало подключение многоквартирных домов к природному газу. Градоначальник заверил, что работы по подключению домов №22 и №24 к газовой сети планируется завершить до конца текущего года. Жители также подняли проблему нехватки общественного транспорта и отсутствия автобусной остановки. Аким поручил профильным специалистам детально изучить эти предложения для принятия дальнейших мер по улучшению транспортной логистики в этом районе.

**«КӨШБАСШЫ-2026:»
ЛУЧШИЕ МОЛОДЫЕ ЛИДЕРЫ И ВОЛОНТЕРЫ**

В области Жетісу в честь Международного дня молодежи состоялась торжественная церемония награждения лауреатов ежегодной молодежной премии акима области «Көшбасшы – 2026». Мероприятие состоялось на пляже реки Каратал в Талдыкоргане - сообщает пресс-служба акима области Жетісу.

Участников и гостей мероприятия поздравил заместитель акима области Диас Есдаулетов. Победителем в новой номинации «Лучший молодой цифровой лидер» стала Самал Серикова. «Лучшим молодым волонтером» признана Ульяна Богуш, руководитель волонтерской организации «Қамқор» в Саркандском районе, активно участвующей в общественных и экологических инициативах. Не менее ярко проявил себя Рамазан Абдрасил — чемпион мира по сурдо греко-римской борьбе. В номинации «Лучший молодой лидер в сфере образования и науки» лучшей стала Наталья Железнева, которая работает логопедом-дефектологом в средней школе №3 г. Текели. Уверенную победу в номинации «Лучший молодой журналист» одержал Султан Калибеков, видеооператор и видеомонтажер инклюзивного информационного портала «DeFacto MediaHub», а также автор проекта «Мендей бол». Всего были награждены победители по 16 номинациям, вносящие весомый вклад в общественное, социально-экономическое и культурное развитие области.

НАКАЗАЛИ ЗА ПРОСМОТР С МАТОМ

Прямой эфир в TikTok для 44-летней жительницы Талдыкоргана обернулся не только просмотрами, но и штрафом. Всё потому, что во время общения с аудиторией женщина перешла на мат, передаёт Tengrinews.kz со ссылкой на Polisia.kz.

В полиции сообщили, что ранее женщину уже привлекали к ответственности за аналогичное правонарушение. Однако это не послужило для неё уроком. "Собранные материалы направлены в суд. Постановлением суда гражданина привлечена к ответственности в виде административного штрафа", — говорится в публикации.

**УЧАСТНИКОВ НАРКОГРУППЫ ЗАДЕРЖАЛИ
В ЖЕТЫСУСКОЙ ОБЛАСТИ**

В области Жетісу полицейские задержали восемь человек, которых подозревают в сбыте синтетических наркотиков. Операцию провели при координации прокуратуры региона, передает kazlenta.kz.

По данным следствия, преступной группой руководили из-за границы. Организатор обещивал поставки наркотиков, распределял роли между участниками, передавал координаты тайников и контролировал выполнение заданий. Расчеты между участниками проводились в криптовалюте. Установлено, что подозреваемые оборудовали тайники с наркотиками в Талдыкоргане, Алматы, Конаеве, Каскелене и Павлодаре. Сейчас правоохранители устанавливают личность и местонахождение организатора, каналы поставки наркотиков и других возможных участников группы. Расследование находится на контроле прокуратуры области Жетісу.

КАКИМ ВЕСОМ ДОЛЖЕН БЫТЬ ШКОЛЬНЫЙ РЮКЗАК?

Не больше 10% веса ребенка, - передает «24KZ». В Министерстве здравоохранения Казахстана напомнили родителям о рекомендуемой нагрузке для школьников разного возраста. Вес учебных принадлежностей без учета самого рюкзака должен составлять: для учащихся 1-3-х классов - до 2 кг; для учащихся 4-5-х классов - до 2,5 кг; для учащихся 6-7-х классов - до 3,5 кг; для учащихся 8-11-х классов - до 4,5 кг. Также желательно наличие светоотражающих элементов, повышающих заметность ребенка для водителей в темное время суток. Материал рюкзака должен быть прочным и влагостойким. Отдельное внимание следует уделить весу самого рюкзака. В пустом виде он должен весить не более 1 кг. При этом рюкзак не должен быть слишком большим для ребенка или значительно свисать ниже пояса. Проблема тяжелых школьных рюкзаков обсуждается в Казахстане уже более десяти лет. И, похоже, к новому учебному году к чему-то пришли...

**ПОРТАЛ ДЛЯ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ЖИЛЬЯ
ЗАРАБОТАЛ В КАЗАХСТАНЕ**

Портал orken.otbasybank.kz заработал в стране. Он будет централизованно вести учет очередников, автоматически проверять данные граждан и распределять жилье без участия сотрудников, передает «24KZ».

Банк подключен к 15 государственным базам данных. Система формирует цифровую карту семьи и самостоятельно определяет, соответствует ли гражданин условиям получения жилья. Стать на учет и принять участие в распределении жилья можно через мобильное приложение банка. В дальнейшем на платформе планируют использовать искусственный интеллект. Он поможет прогнозировать потребность в жилье в регионах, а специальный ИИ-агент будет консультировать граждан онлайн. Отметим, что за счет цифровизации «Отбасы банк» уже в три раза увеличил темпы распределения жилья. До конца года планируется распределить еще около 9 тысяч квартир общей стоимостью 130 миллиардов тенге.

(Все материалы взяты из открытых источников)

ДАУ ТУДЫРҒАН

«ӘН КӨҢІЛДІҢ АЖАРЫ» БАЙҚАУЫ

Газетіміздің № 29 санында Дәнеш Рақышевтың 100 жылдығы қарсаңында Талдықорған қалалық Ардагерлер алқасы ұйымдастырған ән байқауы туралы көрермен мақаласы жарияланған болатын. Осы мақаладан кейін редакцияға Ардагерлер кеңесі төрағасының орынбасары Мұратбек Қожабековтен хат келді, онда «Алатау» газетіне деген өкпе-назын жеткізіпті. «Мәселенің анық-қанығын тексермей неге шығарасыз, көлденең көк атты пікірін жариялай бересіздер ме?» дегендей... Мақала авторын да аямапты. Оған деген ренішін жасырмай, авторды жазғырып, «көрермендер пікірі» дегенше бізге келіп, мән-жайды неге білмейді?» - дейді. Дұрыс-ақ, дедік. Пікір білдіру ашық қоғамда керек-ақ.

Осы хатпен танысқаннан кейін, редакция алқасы ақылдаса келе, қалалық Ардагерлер кеңесі төрағасы орынбасарының ұзын-ырғасы 3 беттен тұратын және байқау көрерменінің пікірін теріске шығарған, оны жариялаған редакцияны кінәлап жазған хатына қысқаша жауап дайындалды.

домбыраның құлақ күйін келтіре алмаған» әншілер де болды» деп атап өтіпсіз. Осы сәт емес пе екен көрермендер тарапынан «жас шамасын шектеу керек еді» - деп айтылған пікірлер?..

Сіз редакцияға жазған хатыңыздағы мақала авторы Ғарифа ханымға «газет бетінде ардагерлерден кешірім

Құрметті
Мұратбек
Қабдылбаевтың

Құрметті Баян Танатарқы!

Сіз басқарып отырған «Алатау» газетінде жарияланған бір макаланы оқып шыққаннан кейін көңілге оралған кейбір жайттар туралы пікір білдіруді дұрыс көрдім. Өңтімге осы басылымын 23 шілде күні 29 номермен жарияланған «Өн – көңілдің ажары» атты мақала туралы болып отыр. Мақала авторы – Олғабайұлы Галифа еденде азаматша екен.

айтамыз. «Далау» газетінің тұрақты оқырмандары болып саналатын

Ардагерлер кеңесінің газеттегі жарияланған мақалаға үн қатуын орынды санаймыз.

Құрметті редакция алқасының мүшелері!

Жоғарыдағы жағдайды баяндай келе Сіздерден сұрайтыным, алдағы уақытта осындай сыни мақалалар шындықты анықтап алғаннан кейін жарияланса деген пікірімді ескертім. Және мақала авторы Талдықорған қалалық ардагерлер кеңесінен осы баспасөз бетінде кешірім сұрап жарияласын деген талап қойымын.

Талдықорған қалалық ардагерлер кеңесі
төрағасының орынбасары Сарқан ауданының
«Күрметті азаматы»
Қожабеков Мұратбек Қабылбекұлы

жасан барлық дерлік жайларға жеткіздік. Ол кісінің жауабы
келіспейтініңізді жеткізіпсіз. төменде.

Құрметті редакция!
Менің сіздерге жазған «Өн
жазғанының бәрі өтірік деуге
көнілдім ажары» деп аталатын

Өз тарапымыздан айтарымыз, көрермен ретінде пікірін жеткізген автор да Сіз сияқты біздің оқырманымыз болып табылатындықтан, редакция ол кісінің пікірін газеттің №29 нөмірінде жариялауды жөн көрген еді. Өзіңіз айтып отырған «жариялау үшін редакция Ардагерлер кеңесімен ақылдаспады» деген пікіріңізге айтарымыз – ол мақалада заң бұзушылық немесе байқау барысында Ереже шартын бұзарлық айтарлықтай керемет өрескелдік жоқ болғандықтан, оқырман пікірі ретінде мақаланы жариялауды дұрыс деп санадық. **Алайда автордың пікірін жариялау редакцияның көзқарасы болып есептелмейтінін ескертеміз.**

Өзіңіз хатта көрсеткендей, кереметтей өрескел емес, бірақ «ынталандыру сыйлығына ие келесі байқауларда ескеретін болған өнерпаздар қатарында өз пікірмді де және басқа да сырнайға даусын қоса алмай, көрермендерден естіген кейбір

жайлар туралы жазған едім.

Алайда газеттің бас редакторы Баян Таңатарова мені қалалық Ардагерлер кеңесі төрағасының орынбасары Мұратбек Қожабековтың редакцияға жазған хатымен таныстырып, мен мақаламда көрсеткен азды-көпті кемшіліктерді Қожабеков жоққа шығарған хаты негізінде «сіз неге өтірік айттыңыз редакцияға» деп кінәлөяді. Бұған менің жауабым мынадай:

Қожабековтың хатын оқығаннан кейін мен байқау Ережесі жарияланған «Талдықорған» газетін алдыма қойып, байқау Ережесінің екінші шартын қайта-қайта оқыдым.

Онда «Дәнеш Рақышевтың репертуарынан және туындыларынан бір ән орындау», сондай-ақ халық әнінен немесе халық композиторларының

болса көрерменнің ойынан кемшілік іздеу дұрыс емес сияқты. Өйткені, «жасы ұлғайған адам байқау үдесінен шыға алмай қалуы да мүмкін ғой» деген ойым үшін кінәлімін бе?

Қожабековтың редакцияға хатында: ардагерлер «жалған хабар таратқаны үшін автор заң бойынша жазалансын» деп жатыр, - депті. Ол қандай жалған хабар? Менің жазғанымның қай жері жалған?

Оған қоса ардагерлер «автор газет бетінде қалалық Ардагерлер кеңесінен кешірім сұрасын» деген талап қойыпты... Не үшін?

[illegible]

« Б у л

ардагер-лердің арасына шоқ салып, топқа бөліп, бір-біріне айдап салу емес пе?» деген ой пайда болды менде. Мені «халық жауына» айналдырып жатқан жоқсыз ба, Қожабеков мырза? Мен де жас емеспін. Өмірдің талай асуынан өткен ардагермін. Көзім ашық, көкірегім ояу жаным.

Мен ардагерлер кеңесінің жұмысын бастан аяқ мақтауға дайынмын. Ия. көп жұмыс атқарып-дар. Зейнеткерлер ардагерлерді үйде тер

Сіздер көп жұмыс атқарып жатырсыздар. Зейнетке шыққан әрдагерлерді үйде тәртіп

әндерінен өз қалауымен
ән орындау - деп жазылған.
Ал, мен мақаламда «кейбір
талапкерлер екі әнді
де халық әнінен
орындады, Дөнештін
өз туындысынан ән
орындаушылар аздау
болды» деп жаздым.

Ал, Қожабековтың редакцияға жазған хатында «Дәнештің өз туындысынан бір ән орындау емес, әншінің репертуарынан бір ән орындау керек болған» дегенін қалай түсінерімді білмей отырмын... Ереже не дейді? Қожабеков не дейлі?

«Байқауға қатысқан ардагерлердің жасына шектеу қою керек еді» – деп айтқан мен емес, залдағы көрермендерден естіген құлақта жазық жоқ. Мен де көрерменмін. Мен мұны мақаламда «байқаудың көршілігі» деп көрсеткенде, солай деп нақтылаған да жоқ едім.

Ал, байқауға қатысқандардың жасы туралы әңгімеге келсек, 63+90 деген ән орындайтын оңай жас емес деген түйткіл ойымды жеткізген едім. Олай

біздің ардагерлер жұмысқа баратындай Ардагерлер үйіне асығып барып, көңілдері жадырап келетінін де білеміз. Ол да сіздер басқарып отырған Ардагерлер кеңесінің арқасы. Ең ақыры, қоғамдық ұйым болып табысқа кенеліп отырмасаңдар да байқауларды жүргізіп, жеңімпаздарға сыйлық алып марапаттап немесе ақшалай сыйлық беріп жатудың өзі қаншама қаржылай шығын? Ол да ардагерлер кеңесінің ұтымды жолы деген болады.

Бірақ, азды-көпті көрермен айтқан ескертпелерді ескерудің орнына, соны айтқан адамды жауына айналдыру дұрыс па? Жаңа қоғам құрып жатқан ел екенімізді ұмытпасақ қалай болар екен?

Құрметті редакция! Менің осы жауабымды газетке жариялауыңызды өтінемін

Ғарифа Ордағұпова

«Алатау»: Біз екі тараптың да пікірін оқып, таныстық. Немқұрайдылықтан гөрі пікір айтқан дұрыс деп есептейміз. Кім де болса өзінің артық-кем кеткен жерін осындай пікірлерден біледі. Біздің айтарымыз, газет тек ақпарат таратушы ғана емес, қоғамның айнасы. «Газет – халықтың көзі, құлағы, һәм үні», - деп Ахмет Байтұрсынов бекер айтпаған ғой. Әрбір адам өз ойын, пікірін газет арқылы білдіре алады. Сондықтан, көрермен пікіріне байланысты жарияланымды дауға айналдырмай, мәселе парасаттылықпен шешіледі деген ойдамыз.

ҚҰРЫЛЫСЫ ДАМЫҒАН ТАЛДЫҚОРҒАН

Сембек СОЛТАНҰЛЫ

«Алатау»

Бұл сөздің жаны бар сөздер екеніне облыс орталығында тоқтамай салынып жатқан құрылыс нысандарының бой көтеруі нақты айғақ деп сеніммен айтуға болады.

Мәселен, тек соңғы бір жылда өңіріміз бойынша сандаған әлеуметтік нысан бой көтеріп, жүздеген шақырым инженерлік желілер мен жолдар жаңартылды. Оны тұрғындар өз көздерімен көріп жүр.

Ел экономикасының маңызды қозғаушы күштерінің бірі саналатын құрылыс саласы елімізде биыл да қарқынды өсіп, құрылыс жұмыстарының көлемі 4,1 трлн. теңгеге жетті, - деп жазады Egemen.kz. "Елдегі құрылыс жұмыстарының көлемі биылғы алғашқы жартыжылдықтың қорытындысы бойынша 4,1 трлн. теңгені құрады, бұл өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 15,2%-ға жоғары. 2025 жылдың қорытындысында көрсеткіш 10,7 трлн. теңгеге жетіп, 2024 жылмен салыстырғанда 17,5%-ға өскен. Бұл игілікке ауқымды инфрақұрылымдық жобалардың жүзеге асырылуы, тұрғын үй құрылысының қарқынды дамуы және инвестициялық белсенділіктің артуы арқасында қол жеткізілді. Биыл да нәтиже 2025 жылғыдан төмендемейтініне сеніміміз мол", - дейді талдықорғандық құрылысшылар.

Бригадир Құрымбаев Қанат

саны көбейді. Көгалды аумақтар жаңа заманауи типтегі саябақтар, балаларға арналған ойын-сауық орындары, спорттық кешендер көптеп салынууда.

Былтырғы 2025 жылы тамыз айының соңғы күндерінен бастап алған қаланың оңтүстік-батыс аймағында болашақта бой көтеретін 11,12 шағын аудандардың жерасты инфрақұрылым жұмыстары басталып, электр жүйесі: электрқабелдер тарту, электростанция қондырғыларын орнату, су құбырларын, кәріз құбырларын тарту, жылу құбырларын тарту жұмыстары шетінен аяқталып жатыр.

Жақын арада сол аймақтағы

су және кәріз жүйесін жасаушы «Отерма» құрылыс компаниясы өз жұмыстарын тәмамдады. Енді жылу жүйесі құрылыстарын жасаушы құрылыс компаниясы да өз жұмыстарын аяқтау мерзіміне таяу қалды. Бас мердігер Құсайынова Анардың басшылығымен негізгі жұмыстарды атқарып жатқан жігіттер: Тоқтаров Талғат Төлегенұлы мен бригадир Құрымбаев Қанат Қалымбекұлы.

Күннің суық кезінде де жауған қар мен жаңбырды елеместен еңбек ететін, шілденің аптап ыстығында да тоқтамай еңбек қарқынын үдетіп, алған нысандарын уәделі кезде аяқтауға жұмылып жатқан жігіттердің еңбек қарқынына сүйсінбеске болмас.

2,5 шақырым жерді 2,40-2,50 м тереңдікте қазып, астын тегістеп, жердің қажетті тегістік деңгейін ескере отырып су жүретін құбырларды қоятын лотоктарды

Автокран жүргізушісі
Өмірбеков ДәуренбекМанипулятор
автомашинасының жүргізушісі
Ұштаев Нұркен/Елемесұлы

қойып біткеннен кейін жылу сулары жүретін құбырларды орнату, оларды бір-біріне тиісті талапқа сай жалғау, лотоктардың үстін басқа лоток арқылы жабу, суларды тең тарататын таратқыш қондырғыларын орнату, т.б. жұмыстары өте жоғары жауапкершілікті қажет етеді.

Осының бәрін қатаң бақылауда ұстап жалдамалы жұмысшылар мен арнайы техникаларды істету прораб пен бригадирдің үлкен тәжірибесі мен жауапкершілігін қажет етеді. Бұл тұста прораб Талғат пен бригадир Қанаттың еселі еңбектерін ерекше атап айтпақ болмайды.

Жұмысшылар ертеңгі сағат 8-ден кешкі 18-ге дейін жұмыс жүргізеді. Олардың түскі асы, жатар орындарына дейін прораб пен бригадир шешіп жатады. Оның сыртында керекті құрал-сайман, қажетті детальдар, жер қазатын, тиеп, түсіретін ауыр техникалар жалдау, олармен келісім-шарт жасасу, қысқасы, барлық қажетті құжаттамалардың бәрін жүргізіп отырады. Жұмысшылар қайтып кеткеннен

кейін прораб Тоқтаров Талғат сағат 18-ден 20-21-ге дейін отырып, бригадир Құрымбаев Қанат таңғы сағат 4.30-5 шамасында келіп, жылу құбырларының байланысқан тұстарына су, ауа өткізбейтін көбік құяды. Көбік салқын уақытта құйылуы керек, өйткені көбіктің химиялық реакциясы салқында жылдам жүріп, тез қатады екен. Анда-санда жұмысшыларға демалыс беріліп, арнайы мал сойылып, еңбек адамына сый-құрмет көрсетіледі. Сондай жұмысшыларға деген сый-құрметтің бірнешеуіне куә болдым.

Соның бірі - құрылысшылардың кәсіби мерекесі күні жұмысшыларға демалыс жариялап, жақсы дастархан мәзірін жасап, әрқайсысының еңбектерін атап өтіп, мадақтап, алғыс білдіріп, көңілдерін көтерер жылы сөздер айтылды. Өздерінен жоғары дәрежелі басшылардың атынан олардың құттықтау сөздері оқылды. Сонымен қатар, 25-30 жұмысшыға жалақының сыртында 15 мың теңгеден ақшалай сыйлық таратылды. Барлық қатардағы құрылысшылар түгелдей риза болып тарасты.

Құрылысшы мамандығы - біздің еліміздің ең танымал және құрметті мамандықтарының бірі. Ел игіліне бағытталған әлеуметтік маңызды және ең батыл ірі жобалар қарапайым еңбек адамының арқасында жүзеге асып жатыр. Еңбектеріңіз өнімді болып, ел алғысына бөлене беріңіздер.

ШЕКАРАШЫЛАР КҮНІНЕ

ШЕКАРА ШЕБІНДЕ ШЫНДАЛҒАН

ҚР ҰҚК Шекара қызметі Жетісу облысы бойынша департаменті Алакөл ауданы бойынша шекара басқармасының «Басқан» шекара бөлімшесі топ бастығы, аға сержант Дәурен Құрманғалиев мемлекеттік шекараны күзетуде кәсіби біліктілігімен ерекшеленіп келеді. Көп жылғы тәжірибесін жас әскери қызметшілермен бөлісіп, олардың даярлығы мен тәртібіне үлес қосуда.

2023 жылдың қорытындысы бойынша «Шекара бөлімшесінің үздік жүргізушісі» атанған Дәурен Құрманғалиев әскери техниканы жетік меңгерген тәжірибелі маман.

Бүгінде аға сержант мемлекеттік шекараны күзетіп қана қоймай, жас буынға тәлімгерлік жасап, әскери ұжымда абыройға ие болып келеді.

ТЕМІР ТҰЛПАРДЫҢ ТІЛІН БІЛГЕН...

ҚР ҰҚК Шекара қызметі Жетісу облысы бойынша департаментінің «Лепсі» шекара бөлімшесінің аға технигі, аға сержант Иван Калашников әскери техниканың жарамдылығын қамтамасыз етіп, қызметтік көліктердің әрдайым дайын болуына жауап береді. Лепсі ауылында дүниеге келген әскери қызметші мерзімді әскери қызметтен кейін шекарадағы қызметін келісімшарт бойынша жалғастырған.

Көп жылғы тәжірибесі бар маман таулы аймақта техниканың сенімділігі шекара нарядтарының қауіпсіздігі үшін маңызды екенін жақсы біледі. Сондықтан әр көлікті мұқият тексеріп, ақауларды дер кезінде анықтауға баса мән береді.

Аға сержанттың еңбегі - сапқа дайын тұрған техника мен тапсырмасын қауіпсіз орындап оралған шекара нарядының артындағы көзге көрінбейтін жауапты жұмыс.

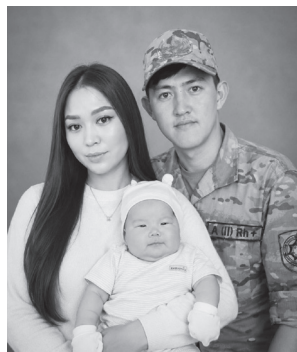

ШЕКАРАШЫНЫҢ ТІРЕГІ - ШАҢЫРАҒЫ

ҚР ҰҚК Шекара қызметі Жетісу облысы бойынша департаменті Алакөл ауданы бойынша шекара басқармасының «Лепсі» шекара бөлімшесінің топ бастығы, кіші сержант Дәурен Әуелхан әскери қызмет жолын «Жас Ұлан» мектебінен бастап, бүгінде тәжірибелі шекарашы ретінде қызмет атқарып келеді. Кәсіби шеберлігі үшін «Үздік ізші - із кесуші» және «Үздік аға шекара наряды» номинацияларымен марапатталған.

Шекарадағы жауапты қызметінде Дәуренге жұбайы Мейрей Дулатқызының қолдауы ерекше демеу. Ұзақ кезекшілік пен қызметтік тапсырмаларға түсіністікпен қарайтын жары отбасының берекесін сақтап, шекарашының алаңсыз қызмет етуіне жағдай жасап келеді.

Бүгінде ерлі-зайыптылар ұлдары Әмірді тәрбиелеп отырған бақытты отбасы. Шекарашы үшін шаңырақтың амандығы мен отбасының сенімі - қызметтегі ең үлкен тірек.

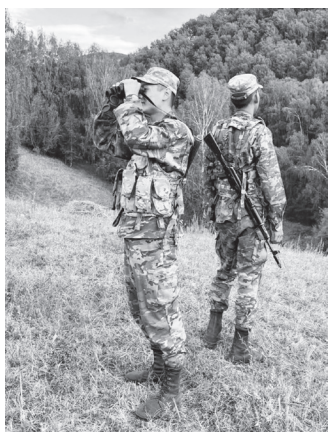

«ҮЙГЕНТАС» - АҢЫЗДАН АҚИҚАТҚА ДЕЙІН

ҚР ҰҚК Шекара қызметі Жетісу облысы бойынша департаментінің Алакөл ауданындағы «Үйгентас» шекара бөлімшесі тарихы терең өлкеде мемлекеттік шекараны күзетіп келеді. Бөлімше атауының шығуы туралы ел арасында бірнеше аңыз бар. Соның бірі бойынша, жауға қарсы аттанған қазақ батырлары бір-бір тастан көтеріп әкеліп, үйген. Осылайша тастар бірліктің, қайсарлық пен ел қорғаудың белгісіне айналған деседі.

Кеңес Одағы тұсында іргесі қаланған бөлімше 1968-2022 жылдары заставаның Севостьян Кривошеин есімімен аталуымен де тарихта қалды. Бүгінде әскери ұжымды аға лейтенант Қуаныш Бөгенбаев басқарады. Тәжірибелі офицер жеке құрамның жауынгерлік даярлығы мен тәртібіне баса назар аударып, мемлекеттік шекараны сенімді күзетуді ұйымдастырып келеді.

«Үйгентас» шекарашыларының қызметі - тек әскери міндет емес, ата-баба аманатына адалдық. Қырағылық пен ұйымшылдықты басты орынға қойған сақшылар ел тыныштығы мен шекара қауіпсіздігін қамтамасыз ету жолында тәулік бойы қызмет атқаруда.

ОТАН ШЕБІ - АМАНАТ

ҚР ҰҚК Шекара қызметі Жетісу облысы бойынша департаменті Алакөл ауданы бойынша шекара басқармасына қарасты «Лепсі» шекара бөлімшесі 1961 жылдан бері мемлекеттік шекараны күзетіп келеді. Бөлімше Қазақстан мен Қытай арасындағы 31 шақырым шекара учаскесінің қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

Бүгінде капитан Серікбай Кариев басқаратын жеке құрам жауынгерлік даярлық пен әскери тәртіпке ерекше мән беріп, шекаралық заңнаманың сақталуын бақылауда. Жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп,

тұрғындар арасында шекара режимі талаптарын түсіндіру жұмыстары тұрақты жүргізіледі.

Қырағылық - шекарашы қызметінің басты талабы. Бөлімше нарядтары қызмет барысында шекара режимін бұзған азаматтарды анықтап, заң талаптарына сәйкес шаралар қабылдап келеді. Алпыс жылдан астам тарихы бар «Лепсі» шекара бөлімшесінің әскери қызметшілері ел шебін күзету дәстүрін жалғастырып, Отан алдындағы борышын абыроймен атқаруда.

Дүйсенбі - Понедельник, 17 тамыз

	15.50 «Конституция әліппесі» 16.00 Новости/прямой эфир 16.20 «ДАРА LINE» 17.00 «Жетісу жақұты» 17.30 «Жетісу әуендері» 17.50 Халықтық конституция 18.00 «19 аймақ» /тікелей эфир 18.45 «Конституция әліппесі» 18.40 «Әсем әуен» 19.30 «Фибрат» 19.50 «Азбука Конституции» 20.00 «Әсем әуен» 20.10 Д/ф «АІ әлем» 20.30 Қорытынды жаңалықтар 20.55 «Конституция әліппесі» 21.00 Д/ф «Жаһан жолы» 21.30 Итоговые новости 22.00 К/ф «Күн болам» 22.35 Халықтық конституция 22.40 «Әсем әуен»
	06.00, 04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық 07.00 «Алдараспан» 09.00 МультТ/с «Губка Боб» 10.30 МультТ/с «Пингвины Мадагаскара» 11.30 МультТ/с «Черепашка ниндзя» 12.30 Х/ф «Зубная фея» 14.50 Х/ф «Джордж Форма: Несокрушимый» 18.00 Х/ф «Последний охотник на ведьм» 20.00 информбюро (рус., каз.) 21.00 Х/ф «Никогда не сдавайся: Бунт» 23.00 Х/ф «Пропавшая без вести» 01.30 «31 әзіл» ойын-сауық 02.40 «Time Vine» ойын-сауық 03.20, 05.00 «What's up?» ойын-сауық 04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық 04.30 Телевикторина «Bala battle» 05.20 «Ризамын» ойын-сауық
	05.22 Т/х «Зың-Зың Күлпәш» 06.00 Әзілің жарасса 06.00,22.50 Т/х «Иффет» 08.10,10.10 Т/х «Жетімдер» 10.00,13.20 Новости 10.40, 00.00 Т/х «Тәуіп Хо Жун» 12.10 «Ата-ана, бала-шаға» 13.30 Х/ф«Тойхвана» 15.50, 17.00, 18.30, 02.00 телеТ/с 18.00 Жаңалықтар. тікелей эфир 19.30 Новости. прямой эфир 20.00 Т/с «Жар птицы» 22.00 Т/с «Далекий город» 01.10, 04.50 Жаңалықтар 01.35 Новости 02.50 Гүл-гүл шоу 03.50 Әйгерім Сайфолланың сырласуы 04.10 Жарқыраған жұлдыз 05.17 Үзіліс
	07.05 «Конституция әліппесі» 07.10 «Әсем әуен» 07.20 «Еркін қозғалыс» 07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/ 09.05 «Ұлт ұяты» 10.00 «Угәғәй melody» 10.50 «Еркін қозғалыс» 11.05 «Бір шәугім шай» 11.30 «Күлкі қоржын» 12.05 «Әсем әуен» 12.53 «Конституция әліппесі» 13.00 «Единый народ» 13.30 «Әсем әуен» 14.25 Халықтық конституция 14.30 «Арнайы репортаж» 14.57 «Азбука Конституции» 15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир 15.20 «Шашу»

Сейсенбі - Вторник, 18 тамыз

	05.00 «Терме деген есиет» Айгүл Елшібаева 07.00 «Оян!» 09.00 «Cover show» 10.00 Т/х «Гүлдер жыла-майды» 13.00 «ОйнаQ» 14.00 МультТ/с «Турбозавры» 15.00 «Халық таңдауы» 15.30,20.00 Т/с «Келінжан» 19.00 Новости 19.30 Жаңалықтар 21.20 Т/х «Дубай любой ценой» 23.00 «Ар алдында» 00.45 «Райское место»
	06.00 «Особенное лето» 08.00 «Қайырлы таң. Қазақстан!» 09.30 «Доброе утро, казахстан!» 11.05 «Жить здорово» 12.10 «Давай, поженимся!» 13.10 «Модный Приговор» 14.10 «Жаңалықтар» 14.25 «Новости» 14.30 «Побег в неизвестность» 18.30, 03.25«Басты жаңалықтар» 19.05 «Көреміз шоу» 20.00, 01.45«ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ» 20.35 Т/с «Вторая семья» 02.30 Т/с «Работа над ошибками» 03.45 «Паутина»
	07.05 Кешкі жаңалықтар (қайталау) 07.30 «әнім сен едің», ойын-сауық 07.50 «Закира», отандық Т/хсы 09.40 Вечерние новости 10.20 Т/с «Маршанец» 12.20 Т/с «Хозяйка» 14.30 Т/с «Лимитчицы» 16.30 Т/с «Певица» 18.30 Т/с «Рамо» 20.30 Кешкі жаңалықтар 21.00 Вечерние новости 21.30 Т/с «Лимитчицы» 23.40 Т/с «Хозяйка» 01.40 Т/с «Певица» 03.10 Т/с «Маршанец» 04.50 «Закира» 06.05 Кешкі жаңалықтар (қайталау)
	07.05 «Конституция әліппесі» 07.10 «Әсем әуен» 07.20 «Еркін қозғалыс» 07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/ 09.30 Жаңалықтар 10.00 Новости 10.25 Халықтық конституция 10.35 «Әсем әуен» 10.50 «Еркін қозғалыс» 11.10 «Азбука Конституции» 11.15 «Әсем әуен» 12.00 «Аман болайық» /тікелей эфир/ 12.40 «Әсем әуен» 12.53 «Конституция әліппесі» 13.00 «19 аймақ» 13.40 «Әсем әуен» 14.25 Халықтық конституция 14.30 «Фибрат» 14.57 «Азбука Конституции» 15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
	15.20 «Әсем әуен» 15.50 «Конституция әліппесі» 16.00 Новости/прямой эфир 16.20 К/ф «Күн болам» 17.00 «Дала сыры» 17.20 «Әсем әуен» 17.50 Халықтық конституция 18.00 «19 регион» /тікелей эфир 18.45 «Конституция әліппесі» 18.40 «Әсем әуен» 19.30 «Ауылдан адам көшкенмен...» 19.40 «Әсем әуен» 19.50 «Азбука Конституции» 20.00 «Әсем әуен» 20.15 Д/ф «Тәртіп» 20.30 Қорытынды жаңалықтар 20.55 «Конституция әліппесі» 21.00 Д/ф «Жолбарыс» 21.30 Итоговые новости 22.00 К/ф «Менің ағам-агент» 22.35 Халықтық конституция 22.40 «Әсем әуен» 23.15 «Әу» де
	06.00, 04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық 06.30 «Ризамын» 07.00,20.00 «Информбюро» 08.00, 01.10 «31 әзіл» ойын-сауық 09.00 МультТ/с «Губка Боб» 09.30 МультТ/с «Пингвины Мадагаскара» 10.00 МультТ/с «Черепашка ниндзя» 11.00 Х/ф«Люди в черном» 13.10 Х/ф«Никогда не сдавайся:Бунт» 15.10 «Притворись моей женой» 17.50 Х/ф«Призрачный гонщик» 21.00 Х/ф«ИП Ман: последняя схватка» 23.10 Х/ф«Обитель зла-2:Апокалипсис» 02.40 «Time Vine» ойын-сауық 02.40 «Тик ток шоу» 03.20, 05.00 «What's up?» ойын-сауық 04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық 04.30 Телевикторина «Bala battle» 05.20 «Ризамын» ойын-сауық

Сәрсенбі - Среда, 19 тамыз

	05.00 «Ән әлем» Қайрат Баекенов 07.00 «Оян!» 09.00 «Cover show» 10.00 Т/х «Гүлдер жыла-майды» 13.00 «ОйнаQ» 14.00 МультТ/с «Турбозавры» 15.00 «Халық таңдауы» 15.30,20.00 Т/с «Келінжан» 19.00 Новости 19.30 Жаңалықтар 21.30 Т/х «Я люблю тебя» 23.00 «Ар алдында» 00.45 «Райское место»
	06.00 «Особенное лето» 08.00 «Қайырлы таң. Қазақстан!» 09.30 «Доброе утро, казахстан!» 11.05 «Жить здорово» 12.10 «Давай, поженимся!» 13.10 «Модный Приговор» 14.10 «Жаңалықтар» 14.25 «Новости» 14.30 «Вторая семья» 18.30, 03.25«Басты жаңалықтар» 19.05 «Көреміз шоу» 20.00, 01.45«ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ» 20.35 Т/с «Вторая семья» 02.30 Т/с «Работа над ошибками» 03.45 «Паутина»
	07.05 Кешкі жаңалықтар (қайталау) 07.30 «әнім сен едің», ойын-сауық 07.50 «Закира», отандық Т/хсы 09.40 Вечерние новости 10.20 Т/с «Маршанец» 12.20 Т/с «Хозяйка» 14.30 Т/с «Лимитчицы» 16.30 Т/с «Певица» 18.30 Т/с «Рамо» 20.30 Кешкі жаңалықтар 21.00 Вечерние новости 21.30 Т/с «Сиделка» 23.40 Т/с «Хозяйка» 01.40 Т/с «Певица» 03.10 Т/с «Маршанец» 04.50 «Закира» 06.05 Кешкі жаңалықтар (қайталау)
	07.05 «Конституция әліппесі» 07.10 «Әсем әуен» 07.20 «Еркін қозғалыс» 07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/ 09.30 Жаңалықтар 10.00 Новости 10.25 Халықтық конституция 10.35 «Әсем әуен» 10.50 «Еркін қозғалыс» 11.10 «Азбука Конституции» 11.15 «Әсем әуен» 12.05 «Біздің толқын» /тікелей эфир/ 12.50 «Конституция әліппесі» 13.00 «19 регион» 13.40 «Әсем әуен» 14.20 Халықтық конституция 14.25 «Ауылдан адам көшкенмен...» 14.45 Әсем әуен 14.57 «Азбука Конституции» 15.00 Жаңалықтар /
	тікелей эфир 15.20 «Әсем әуен» 15.50 «Конституция әліппесі» 16.00 Новости/прямой эфир 16.20 К/ф «Менің ағам -агент» 17.00 «Угәғәй melody» 17.50 Халықтық конституция 18.00 «19 аймақ» /тікелей эфир 18.45 «Конституция әліппесі» 18.40 «Әсем әуен» 19.30 «Агро аймақ» 19.40 «Әсем әуен» 19.50 «Азбука Конституции» 20.00 «Әсем әуен» 20.15 «Сакральный Казахстан.Наследие Великой степи» 20.30 Қорытынды жаңалықтар 20.55 «Конституция әліппесі» 21.00 Д/ф «После огня» 21.30 Итоговые новости 22.00 К/ф «Көлеңкедегі күш» 22.35 Халықтық конституция 22.40 «Әсем әуен» 23.20 «Аман болайық»
	06.00, 04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық 06.30 «Ризамын» 07.00,20.00 «Информбюро» 08.00, 01.10 «31 әзіл» ойын-сауық 09.00 М/с «Губка Боб» 10.00 М/с «Пингвины Мадагаскара» 10.30 М/с «Черепашка ниндзя» 11.40 Х/ф«Иван Царевич и серый волк» 13.40 Х/ф«Последний охотник на ведьм» 16.00 «Пророк» 18.00 Х/ф«Ямакаси» 21.00 Х/ф«Тайфун» 22.40 Х/ф«Челюсти крава-вый риф» 02.40 «Time Vine» ойын-сауық 03.00 «Тик ток шоу» 03.20, 05.00 «What's up?» ойын-сауық 04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық 04.30 Телевикторина «Bala battle» 05.20 «Ризамын» ойын-сауық

ЖАҢА ОҚУ ЖЫЛЫНДА ЖАҢА БАСТАМА

Құралай МУСАНОВА
«Алатау»

Жазғы демалысты оқушылар негізінен күш жинауға, жаңа әсерлер алуға және тұлғалық дамуға арнайды, ал ұстаздардың жазғы демалысы ұзақ болғанымен (56 жұмыс күні), нақты демалатын күндері аз. Олар демалыс күндерінде біліктілігін арттырып, жоспарлау жұмыстарымен айналысып, түрлі құжат толтырып, тіпті болмағанда шығармашылықпен айналысады, денсаулығын қалпына келтіру үшін шипажайларға барады... Жаз да өтіп барады. Алдағы оқу жылына Талдықорған білім басқармасының қандай дайындықтары бар екенін білу мақсатында мекемеге ат басын бұрдық. Қала бойынша білім бөлімінің басшысы Шарипбаева Шынар Жүсіпқызы бізді жылы шыраймен қарсы алды.

Сұрағымызды төтесінен қойдық:

- Жаңа оқу жылына дайындықтарыңыз қалай? Қала мектептері толығымен жаңа оқу жылына дайын ба? Қандай жаңалық, өзгеріс бар?

- Талдықорған қаласында жаңа оқу жылына дайындық жұмыстары жоспарға сәйкес жүргізілуде, - деп бастады әңгімесін Шынар Жүсіпқызы.

- Қала мектептерінде оқу кабинеттерін, спорт залдарын, асханалар мен басқа да қажетті нысандарды оқу процесіне дайындау бойынша тиісті жұмыстар атқарылды. Білім беру ұйымдарының материалдық-техникалық базасы тексеріліп, қажетті құрал-жабдықтарды ретке келтіру және жаңарту жұмыстары жүргізілуде.

Білім беру ұйымдарында қауіпсіздік, санитариялық-эпидемиологиялық және өрт қауіпсіздігі талаптарының сақталуына тұрақты бақылау қамтамасыз етілген. Мектептерге кіреберіс жолдардың жай-күйі, жол белгілерін орнату мәселелері бойынша тиісті мемлекеттік органдармен бірлескен жұмыстар жүргізілді. Сонымен қатар, білім беру ұйымдарының іргелес аумақтарын абаттандыру және тазалау жұмыстары ұйымдастырылып, жаңа 2026–2027 оқу жылына дайындық белгіленген мерзімде аяқталатын болады.

Биылғы оқу жылында басты назар - білім беру сапасын арттыруға және оқушыларға қолайлы әрі қауіпсіз орта қалыптастыруға аударылады. Мектептердің материалдық-техникалық базасын жетілдіру, заманауи оқу құралдарымен қамтамасыз ету және балалардың жан-жақты дамуына жағдай жасау жұмыстары жалғасады. Біздің мақсатымыз – әр бала мектепке келген кезде өзін қауіпсіз әрі қорғалған ортада сезінуі.

- Бала тұрмақ, үлкендердің арасында өз құқықтарын білмей жататындар бар. Ал құқықтық сауат туралы соңғы кезде әңгіме көп. Сол бойынша биылғы жұмыс жоспарларыңыз қалай?

- Балалардың құқықтық сауаттылығын арттыру, құқық бұзушылықтың алдын алу және қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыру – білім беру саласындағы негізгі басымдықтардың бірі.

Биылғы оқу жылындағы негізгі міндеттердің бірі – **құқық бұзушылықтың алдын алу, баланың құқықтарын қорғау және қауіпсіз білім беру ортасын қалыптастыру**. Осы бағытта мектептерде «Қауіпсіздік сабағы» тұрақты түрде өткізіліп келеді. Сонымен қатар, білім беру ұйымдарында қауіпсіздік инфрақұрылымы

бірыңғай сенім телефоны – «111» қызметінің QR-кодтары орналастырылды. Аталған қызмет туралы ата-аналар мен оқушылар арасында ақпараттық-түсіндіру жұмыстары жүргізілуде.

- «Мектепке жол» акциясы биыл қалай ұйымдастырылып жатыр?

- Талдықорған қаласының білім бөлімі мемлекет басшысының мектеп жасындағы балаларды толық біліммен қамту, аз қамтылған және көпбалалы отбасылардан шыққан оқушыларға жаңа оқу жылына дайындық кезінде қолдау көрсету, сондай-ақ балалардың әлеуметтік себептермен мектепке бармауының алдын алу жөніндегі тапсырмасын орындау мақсатында дәстүрлі «Мектепке жол» жалпы республикалық қайырымдылық акциясы аясында жұмыс жүргізіп жатырмыз.

Акция аясында Талдықорған қаласы бойынша «Мектепке жол» жалпы республикалық қайырымдылық акциясын өткізу жөніндегі қалалық штаб құрылып, іс-шаралар жоспары бекітілді. Сонымен қатар, мемлекеттік органдарға, ұйымдарға, кәсіпкерлік субъектілеріне және үкіметтік емес ұйымдарға акцияға қатысу жөнінде ұсыныс хаттар жолданып, демеушілерді тарту жұмыстары жүргізілуде.

Барлық білім беру ұйымдарында «Мектепке жол» акциясына арналған ақпараттық стендтер мен плакаттар орналастырылып, акцияның мақсаты мен барысы туралы ақпараттар әлеуметтік желілерде тұрақты жариялануда. Сондай-

ақ, бұқаралық ақпарат құралдары арқылы ақпараттық-насихат жұмыстары ұйымдастырылып, акцияның өткізілу барысы тұрақты түрде халыққа жеткізілуде.

Талдықорған қаласында ағымдағы жылдың 1 тамыз – 31 қыркүйек аралығында орталық көше деп аталатын Арбатта,

Елімізде дәстүрлі түрде өткізіліп келе жатқан «Мектепке жол» қайырымдылық акциясының негізгі мақсаты: жаңа оқу жылы қарсаңында әлеуметтік жағынан аз қамтылған; көпбалалы; жетім; ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға қолдау көрсету, олардың мектепке толық дайындықпен баруын қамтамасыз ету. Сонымен қатар, әлеуметтік себептер бойынша мектепке келмеуінің алдын алу мақсатында «Мектепке жол» республикалық қайырымдылық акциясы бар. Негізінде бұл қайырымдылық акциясы 2008 жылдан бері жұмыс істеп келе жатқанын айта кеткеніміз жөн. Акцияның тұжырымдамасын басшылыққа ала отырып, тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлар мен мектептің әлеуметтік педагогтары мектептің әлеуметтік паспортын, көмекке мұқтаж балалардың деректер банкіні қалыптастырады.

күшейтілді. Қала мектептері бейнебақылау камераларымен және турниктермен жабдықталған, ғимаратқа кіріп-шығу жүйесі бақылауға алынған.

Оқушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қиын жағдайға тап болған жағдайда көмекке жүгіну мүмкіндігін арттыру мақсатында оқу кабинеттеріне, дәліздерге, спорт залдарына, асханаларға, баспалдақ алаңдарына және санитарлық тораптарға

яғни, жаяу жүргіншілер көшесінде, «Мектепке жол» акциясы аясында, «Мектеп жәрмеңкесі» өткізілуде. Аталған жәрмеңкеде 18 шатырда 9 кәсіпкер қала тұрғындарына қолжетімді бағамен мектеп формалары, аяқ киімдер, сөмкелер және мектепке қажетті кеңсе тауарларын ұсынып отыр. Сонымен қатар, Талдықорған қаласы бойынша «Жалпыға міндетті білім беру қорынан» мектеп формасы

мен оқу құралдарын сатып алуға бөлінген қаражатты ата-аналардың банк карталарына аудару жұмыстары жүргізілуде.

2026–2027 оқу жылына арналған «Мектепке жол» республикалық акциясы аясында әлеуметтік осал санаттағы отбасылардың бір баласына берілетін материалдық көмектің ең төменгі мөлшері 50 851 теңге болып белгіленді. Қаражат жалпыға бірдей білім беру қоры есебінен ата-аналардың банк шотына аударылады.

Жалпы, Талдықорған қаласында жаңа оқу жылын сапалы әрі ұйымдасқан түрде бастау үшін барлық қажетті шаралар жүйелі түрде жүзеге асырылуда – деп айта аламын.

Білім беру ұйымдарының дайындығын қамтамасыз ету, оқушылардың қауіпсіздігін сақтау, құқық бұзушылықтың алдын алу және әлеуметтік қолдауды қажет ететін балаларға көмек көрсету бағытындағы жұмыстар оқу жылы барысында да жалғасатын болады.

- 2026-2027 оқу жылынан бастап орта білім беру ұйымдарындағы оқу процесіне бірқатар өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Соған тоқталсаңыз?..

- Менің айтарым, бұл өзгерістерді білім беру жүйесін жаңғыртудың маңызды кезеңі ретінде қарастыруға болады. Әсіресе, ЖИ-ді орта білім беру жүйесіне енгізу – мұғалімді алмастыру емес, мұғалімнің кәсіби мүмкіндігін кеңейтуге және оқушының жеке білім алуына жағдай жасауға бағытталуы тиіс.

Біріншіден, Конституциялық құндылықтар мен білім берудің мақсаты өзара сабақтас болуы керек. Жаңа Конституция нормаларын іске асыру барысында білім беру ұйымдары оқушының құқықтары мен жауапкершілігін, адам қадір-қасиетін, әділдік пен тең мүмкіндіктер қағидаттарын нығайтуға бағытталуы қажет.

Екіншіден, ЖИ-ді енгізу – уақыт талабы. Жасанды интеллектіні сабақта, бағалауда, оқу материалдарын әзірлеуде, оқушының жеке қажеттіліктерін анықтауда тиімді қолдану педагогтің уақытын үнемдеп, білім

сапасын арттыруға мүмкіндік береді. Бірақ ЖИ берген ақпаратты мұғалімнің кәсіби сараптауы – міндетті.

Үшіншіден, мұғалімнің рөлі төмендемейді, керісінше өзгереді. Мұғалім енді тек ақпарат беруші емес, оқушының ойлау қабілетін дамытатын, ақпаратты талдауға үйрететін, ЖИ мүмкіндіктерін дұрыс пайдалануға бағыттайтын ментор және навигатор болуы тиіс.

Төртіншіден, оқушының дербестігі мен академиялық адалдығына ерекше мән беру қажет. ЖИ-ді дайын жауапты көшіру үшін емес, идея іздеу, ақпаратты талдау, салыстыру, зерттеу және шығармашылық тапсырмаларды орындау құралы ретінде пайдалануға үйрету маңызды.

Бесіншіден, өзгерістерді енгізуде педагогтерді дайындау бірінші орында тұруы керек.

Әр мектепте мұғалімдерге практикалық әдістемелік қолдау, ЖИ құралдарын қауіпсіз пайдалану, цифрлық сауаттылық және академиялық адалдық бойынша жүйелі оқыту ұйымдастырылуы қажет.

Негізгі ұстаным: «ЖИ – мұғалімнің орнын басатын құрал емес, мұғалімнің мүмкіндігін арттыратын технология». Сондықтан, 2026–2027 оқу жылындағы өзгерістердің басты нәтижесі технологияны енгізудің өзі емес, оның оқушының білім сапасына, функционалдық сауаттылығына, шығармашылық қабілетіне және мұғалімнің кәсіби дамуына нақты әсер етуі болуы керек. Меніңше, басты мақсат – «ЖИ қолданатын мектеп» емес, «ЖИ-ді саналы, қауіпсіз және нәтижелі қолданатын білім беру ортасын» қалыптастыру.

USTAZ365.kz сайтында мұғалімге қажет барлық материалдар (ҚМЖ, слайд, бұйрықтар, құжаттар, бухгалтерия көмегі, көрнекіліктер т.б.) дайын және тегін Қосымша айта кетейін: 2026 жылғы 1 қыркүйекке дейін білім беру ұйымдарының білім алушыларын оқулықтармен толық қамтамасыз ету жұмыстары ұйымдастырылды.

Тағы да айта кетерім, «Жалпыға бірдей міндетті білім беру қоры» есебінен қала бойынша әлеуметтік осал санаттағы 5656 оқушыны тегін ыстық тамақпен, мектеп формасымен қамту жоспарлануда. Сонымен қатар «Мектепке жол» республикалық қайырымдылық акциясы аясында 2145 оқушыға материалдық қолдау ретінде қажетті жұмыстар жүргізілуде.

Автордан: Әңгімеңізге рахмет! Жаңа оқу жылында жақсы жаңалықтар көп болсын! Еңбектеріңіз жандана берсін, «ұстаздан озар» шәкірттеріңіз көп болсын! Балаға жасалған азғанай болса да көрсетілген көмек – олар үшін үлкен қуаныш! Мына «Мектепке жол» акциясына байланысты кейбір ата-аналардың наразылықтары болып жатады. Оны біз редакцияға өткен жылдары келген ата-ана шағымдарынан білеміз. Сондықтан, мектептер ата-ана наразылығына нақты түсініктеме бергені абзал. Қанша өтініш түсті, қаншасы мақұлданды, қаншасы мақұлданбады, себебі не? - деген сұрақтарға жауап берілсе қоғамдағы түсініспеушілік азаяды. Тіпті ата-аналар алдында есеп берілсе де артық болмас еді. Ашық қоғамда ашықтық болғаны дұрыс қой.

ЖАЗДЫ ЖЕЛТІС ӨТІКЕЖ ДУМАЖ

Жаздыгүн тамыз болғанда,
Көкорай шалғын, бәйшешек
Ұзарып өсіп толғанда
Абайдың тойы басталды.
Көрген де оны арманда,
Көрмеген де арманда.
Абайсүйгіш адамзат
Мініп алып тарланға,
Тойлатып жатыр әр маңда.
Құтты болсын айтамын
Хәкімді сүйген жандарға!
Көше, қала, мектеп пен
Берілген оған ауданға!
Қара Ертіс, Абай облысы,
Қазақтай қара орманға!

Бұл жолдар таяуда басталған қазақтың хәкімі, берісі түркі әлемі, арысы әлем әдебиетшілері, пәлсапашылары, ғалымдары мойындаған Абай күндерінің ашылуында жан толқынысынан туған еді. Кеш тақырыбы «Абай – даналықтың дара шыңы».

Қазақта мейрам да көп, той да көп. Алайда, ұлы Абайдың, мұзбалақ Мұқағалидың күндері ешбір мүшелтойға байланысты болмау керек. Биыл, құдайға шүкір, мемлекет басшысының ұсынысымен басталған кезекті рухани тойдың куәсі болдық. Абайдың 181 жылдығы дегендік емес, кәдімгі Наурыз мейрамы, тәуелсіздік күндері сияқты, бүкілхалықтық мейрам болды. Бәрекелді! Басқа емес, Абай аты аталғанда Талдықорғанның ерекше сәніне айналған Бикен Римова атындағы Академиялық драма театрының алдындағы Абай ескерткішінің маңына бірталай ел-жұрт, игі жақсылар жиналып қалыпты. Облыс әкімі Б. Исабаев, қала әкімі Е. Бәзіл, белгілі еңбек ардагерлері, қаланың Ардагерлер қоғамының төрағасы А.Керімбеков, белгілі сазгер (марпат-тарын, атақтарын айтпай-ақ қояйық) Ө.Алпысбаев, Қазақстанның Халық әртісі А.Кенжебекова т.б белгілі азаматтар ақын ескерткішінің алдына рай-хан гүлдерін қойды.

Кітап, газет оқуды, тіпті телехабарларды көруді азайтқан адамдар емес, нағыз отансүйгіш, өлеңқұмар, санасы биік адамдар келген болуы керек, рахаттанып сөз бен саз тыңдап, жырға қанып қол шапалақтап, ерекше «құлақтан кіріп, бойды алар» шығармаларды жиналған қауым сусындай сімірді.

Облысымызда баламасы жоқ ерекше оқу орны «Мизам» мектебінің шәкірттері оқыған өлеңдерден Абайтанудың болашағы зор екеніне көз жеткіздік. Ұрпақтар сабақтастығы деген осы да!

Той иелерінің міндетін арқалаған театр әртістерінің бала Абай, дана Абай, ұстаз Абай болып шыққан көріністері, қарасөздерін монолог етіп оқуы баршаны тәнті етті. Үлкен экраннан мезгіл-мезгіл көрініс беріп тұрған Шыңғыс тауының баурайы, «Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін» деген жыр жолдары еріккеннен өлең жазатындарға ой салғандай.

Халықтың жүрегіне орнығып, үніне, халық әніне айналып үлгерген классикалық «Айттым сәлем, Қаламқас», «Желсіз түнде жарық ай», «Сегіз аяқ», «Көзімнің қарасы» әуендерін бұлбұл әншілер шырқап жатты. Жүргізуші айтпаса да орнымызда отырып ақырын қосыла кеткендей болдық.

Кештің «Әттең!» дегізген сәттері болмай қалмады. Сол кешке қоржынымызға салып ала барған жақсылы-жаманды арнауларымыз бар еді. «Кәне, кімде бар?» деген сұрақтар қойылса, Қаратал ауданынан келген Лида Жанбота,

Алмахан Шакиева және біз де (мүмкін басқалар да) қарап тұрмас едік... Үн қосар едік.

«Білімдіден шыққан сөз» деп аталатын мұшайра өткен екен. Белгілі қалам, қоғам қайраткерлері Нүсіпбай Әбдірахым, Әміре Әрін, Жомарт Игіман қатысқан екен, жеңімпаздар ретінде «теп-тегіс жұмыр келген» өлеңдерін ойшыл бабаға арнап оқыды. Соның бірі ретінде Қазақстанның құрметті жазушысы Нүсіпбай Әбдірахымның өлеңін келтіруді жөн көрдік.

СЕН ҚАЗАҚТЫҢ БАСТАН ҰШПАС БАҒЫСЫҢ

Алатаудай асқақ тұлғам – алыбым,
Әрбір сөзің өнеге мен тағылым.
Қайран елің – қалың қазақ жұртыңа
Әлі түсіп келе жатыр жарығың.
Таңдандырып ақындық күш – арының,
Жолды нұсқап келе жатыр жарығың.
Кемеңгерім,
Кемел ойлым,
Киелім,
Енді ешқашан қайталанбас дарыным.
Сен өлеңде лүпілдеген сезімсің,
От сезімсіз ақын қалай көз ілсін?
Өмір атты айдынында мұхиттың
Адастырмас шамшырақ та өзіңсің.
Ата қыран, қанат қаққан заңғарға,
Кездерің көп торыққан да алданған.
Дәл өзіндей халқын сүйіп,
Ұлтына
Дәл өзіндей жаны күйген жан бар ма?
Мұқалмаған мыңмен жалғыз алысып,
Сен қазақтың бастан ұшпас бағысың.
Шырқыратып айттың ащы шындықты,
Шырылдадың қабырғаң шын қайысып.
Ой түбінен толғап, сүзіп шын ақық,

Жылмандарды салдың сөзбен
сұлатып.

Құр мақтанмен күлдірмедің
дұшпандай,

Көзге шұқып айттың досша жылатып.
Мұңын мұңдап жарлы менен

жалшының,

Көңіл кірін өлеңменен аршыдың.

Жүрегіңде жара қалды,

Арқаңда

Білеу-білеу ізі қалды қамшының.

Сен атаған мың бір міннен арылар

Кезең келді үміт-шырақ жағылар.

Қайталанбас данышпанды тудырған

Қазағымның маңдайының бағы бар.

Атың өшпес елің аман тұрғанда,

Мерейтойың айналар той-думанға.

Рухың бақи дүниеде шат болсын,

Екі күймек әділет пе бір жанға?..

Қуан, Абай, төрде бүгін жыр – тағың,

Тәуелсіздік әнін еркін шырақдық.

Санамызда сен тұрғанда ешқашан

Аласармас өркен жайған ұрпағың!

Айтары жоқ, бір сағаттық сценарий өте мазмұнды, мағыналы шыққан. Енді бір сағат кешкі самалда сұрақ-жауап, жарыстар жалғасып, той бастарға

беріліп жатқан «Абайдың қара сөздерін» тәберікке үлестірсе де кедей боп қалар ешкім жоқ еді.

Кеш бойы қоңыр салқын леп беріп аспаннан төнген қара бұлттар «төксем бе, төкпесем бе» дегендей жайымен кетті. Абай алаңындағы су бұрқақтары ұлы сазгердің әндеріне билеп тұрғандай болды.

Осы кештен алған әсерімізбен бөлісіп, мақтанып жатсақ, Қаратал ауданының Аналар Кеңесінің төрайымы Ұлбосын Досмолданова Үштөбе қаласындағы Кемел Тоқаев атындағы саябақта өткен іс-шараның бейнебаянын түсіріп жіберіпті. Абайдан аумай қалған жеңімпаз Ербол Жексембаевтың, жұлделі орындар иемденген Руслан Телғараев, Жұмаш Ерасыл, Мұнай Мұхамедқазыұлы, Мұса Әділғазылардың көрсеткен өнерлері өрісті екен.

Алты жастағы баладан сексендегі ата-әжелерге дейін, қатысқандардың ешқайсысы құрқол қайтпаған. Аудан әкімі Ұлан Досымбековке, оның ұжымына ел-жұрты дән риза болыпты.

Делебеміз қозған бірнешеуіміз онлайн-кешті жалғастырып жібермейміз бе! Елордамыз Астанаға барып батагөйлер жарысынан олжалы қайтқан Алмахан Шакиева «Көгершін – жырын»:

Қазақтың маңдайына біткен
дара тұлға,

Сөз қонған таңдай менен қанатына.
Шын дарыны болмаса жай адамның,
Қос ғасырға атағы барады ма?

Абай - шың, көз жетпейтін биігіне,

Абай - құз, өлеңнен ұя салған иініне.

Абай - терең, көз жетпес үңілгенде,

Абай - мұң, қайғы қаптар күйінгенде

Абай - Күн, нұр таратқан атырапқа,

Абай - түн, мүлгіген бір бейуақта.

Абай - ән, әуелеген кең далаға,

Абай - жыр, қонақтар әр шаңыраққа.

«Қалың ел, қазағым» деп зар илеген,

Залымды, ұры- қарыны шын түйреген.

Алланы сүй, адамды,

әділетті сүй,-деп,

Қараша халықты алға бек сүйреген.

«Мыңмен жалғыз алысқан»

заманында,

Айтарын қадап айтқан адамына.

Төрт мезгілді жыр еткен тебірене,

Таң қаларсың суреткерлік ғажабына.

Ақ қағаз бен қара сия болған

оның сырласы,

Тыңдаушыны жаңа арнаға тартқан

оның жырлары.

Адамдықты, адалдықты ту қып

биік көтерген,

Осы жолда көп кезікті елдің ку мен

сұмдары.

Абай баба - Темірқазық,

бүгінгі ел - жұртына,

Әні көкте шарықтады, арайлана,

нұр тұна.

180 жыл - мерейтойын бүкіл әлем

тойлады,

Менен де бір көгершін-жыр қанаттанды

ұмтыла.

деп жырласа, Абайдың 180 жылдығына арналған республикалық мұшайрада оқыған, одан әрі «Абайдың алып айды-

ны» жинағына енген «Ұлы Абайға» деген жыр жолдарын Лида Жанбота оқыды:

Ғазал жыр, ой асылы жарасардай,
Сақталған биігі бар аласармай.
Қазақтың Алатаудай ұлы Абайы
Қолданған сөз жүйесін жара салмай.
Нұрлы күні көктегі қазағының,
Мәні бар, қаймағы бар жазарының.
Кеше мен бүгінгің көпіріндей,
Майлығы рухани қазанының.
Қасиет, киесі бар Зере әженің,
Тыңдаған әлдіі мен кен әдебің.
Мөлдірін Ұлжан ана кірлетпеді,
Абайдың нұрландырып кең әлемін.
Ананың ақ сүтіне жарыған ұл,
Тал бойына жеті өнер дарыған ұл.
Ұлтының ұстазына айналады
Тым ерте оң мен солын таныған ұл.
Мұрасын, туған елдің тектілігін,
Зерек ой, інжу сөзге ептілігін,
Паш еткен ұлы ақынға, дүр ақынға,
Арнау жыр жазар бақыт жетті бүгін.
Сырлассам кітабында мол жатыр үн,
Окумен косам үлес мен де ақырын.

Біз де қалысайық па, «Ақындардың патшасы» деп жөнелдік:

Сол қазақ – Абай айтқан қалың елім,
Бес дұшпанның таппай жүр дәрілерін .
Өсек, өтірік, мақтаншақ, ысырапқор,
Еріншектің көрмедім кемігенін.

Бес асыл іс. Ол да бар, шүкір-шүкір.
Талаптанған еңбекші белі бүкір.
Ойшыл қазақ аралап бар әлемді,
Ал қанағат, рақымға – түрлі пікір...

Сен шыққан биікке енді кім шығады?
Айналамыз дыудың тыңшылары.
«Алланың өзі де рас, сөзі де рас»,
Кейбіреу бұны ұға алмай қырсығады,
Жақсы менен жаманды ажыратпай,
Өкпеміз ауа қармап тұншығады.

«Өлең – сөздің патшасы, сөз сарасы,
Қиыннан қиыстырған» сен – данасың.
Шәрбатына қазағым шомылдырсын
Дүние есігін ашатын әр баласын.

Шымырлатып бойыңды толғандырған,
Мықтысынған жандарды

таң қалдырған,

«Өлді деуге сия ма, айтыңдаршы,

Өлмейтұғын артында

сөз қалдырған?!»

Ұлбосын, Гүлнар, Құралай, Күлзинат аналар да Абай Құнанбаевтың қара сөздерін, ойлы өлеңдерін мәнерлеп оқыды. Бітпейтін Абай қазынасына, сарқылмайтын жыр айдынына бір түйір сән, бір тамшы дән қоса алдық па, жоқ па, әйтеуір түн ортасы ауғанша желпіндік. «Болмасаң да ұқсап бақ!» деген ұлы ойшылдың өзі емес пе!

Бағила АЗАНБАЕВА

ЖЕТИСУ СПОРТЫНЫҢ ӘЛЕУЕТІ ЖОҒАРЫ

Спорт күні қарсаңында Жетісу облысының дене шынықтыру және спорт басқармасының басшысы, кезінде өзі де үлкен спортта ел намысын қорғаған Ұлан Ғалымұлы Рысқұлмен өңір спортының бүгінгі тынысы, жетістіктері мен алдағы жоспарлары жайында әңгімелестік.

Әңгіме, әрине, алдымен жетісулық спортшылардың биылғы жеңістерінен басталды. Одан әрі спортқа бет бұрған тұрғындар мен жасөспірімдер, ауылдағы спорт нысандары, бапкерлердің еңбегі, тегін үйірмелердің жайы мен алдағы Азия ойындарына дайындыққа ойысты.

Басқарма басшысы биыл Жетісу спортшыларының мерейі талай додада үстем болды деген жайдарман жаңалықтан бастады.

– Өңір спортшылары бірқатар айтулы жетістіктерге қол жеткізді. Әсіресе, велоспорт, дзюдо, ауыр атлетика, күрес және бокс спорт түрлерінен жақсы нәтижелер

бар. Атап айтқанда, велоспорттан Азия чемпионатында Евгений Федоров – алтын, Денис Сергиенко – күміс медаль иеленді. Дзюдодан Мөлдір Нарынова күміс жүлдегер атанды. Сондай-ақ, 23 жасқа дейінгі жастар арасындағы Азия чемпионатында Ерасыл Жеңіс, Абылайхан Үзембаев және Құралай Егінбайқызы күміс, Мадина Жұмахан қола медаль жеңіп алды.

Әңгіме барысында Ұлан Ғалымұлы жас спортшылардың аяқ алысына да ерекше тоқталды. Айгерім Смаилжанова велоспорттан юниорлар арасында Азия чемпионы атанса, ауыр атлет Әлихан Әскербай әлем чемпионатының қола жүлдесін еншіледі. Боксшы Айбын Махит Азия чемпионатынан күміспен оралды. Ал Снежана Қашкарованың жеңісі тіпті айрықша. Ол Өзбекстанда өткен Азия чемпионатында 88 келіні жұлқа көтеріп, алтын медаль иеленіп қана қоймай, Азия рекордын жаңартты.

Осы тұста әңгіме үлкен спортқа келетін жас буынды қалай тәрбиелеп жатқанымызға ойысты. Басқарма басшысының айтуынша, қазір облыста 297 мыңнан астам адам спортпен тұрақты шұғылданады. Бұл өңір тұрғындарының 43,5 пайызын құраса керек. Жыл басынан бері өткен 4 мыңнан астам спорттық шараның ішінде балаларды қызықтырған жобалардың бірі – «J LEAGUE». «Былғары доп», «Алтын доп», «Шұбар доп» жарыстарына 8 аудан мен 2 қаладан 5 мың бала қатысқан. Яғни, бүгін доп қуып жүрген осы балалардың арасынан ертең ел намысын қорғайтын спортшылар шығуы әбден мүмкін деп сенеді Ұлан Ғалымұлы.

Баланың спортқа қызығуы бір бөлек, оған жағдай жасау тағы бар. Сондықтан әңгіміміздің келесі арқауы спорт инфрақұрылымына ұласты. «Бүгінде облыста 1146 спорт нысаны жұмыс істейді. Биыл осы бағытқа 6,1 млрд теңгеден астам қаражат бөлінген. Соның нәтижесінде Қабанбай ауылында спорт кешені, Үштөбеде дзюдо орталығы мен дене шынықтыру-сауықтыру кешені, Талдықорғанда инклюзивті спорт кешені салынып жатыр. Ауылдық жерлердегі спорт нысандарына тұрғындардың кешкі сағат 19.00-ден 21.00-ге дейін келіп, жаттығуына мүмкіндік қарастырылғаны да маңызды.

Сонымен қатар, Сарқан ауданы Лепсі ауылында жабық футбол алаңы, Ескелді ауданында шағын футбол алаңы пайдалануға берілді. Биыл 12 спорт нысанына ағымдағы жөндеу жүргізіліп, 3 нысан аяқталды. Бұдан бөлек, 3 спорт нысаны мүмкіндігі шектеулі азаматтарға бейімделіп, қолжетімді орта қалыптастыру жұмыстары жүргізілді», - дейді басшы.

Ал, жақсы жағдай мен талантты спортшыны үлкен жеңіске бастайтын білікті бапкер дайындау жағы да назардан тыс қалмағанын аңғардық. Жаттықтырушыларды қолдау барысында қазір 200-ден астам жаттықтырушы-оқытушы біліктілігін арттырған. Спортшылардың оқу-жаттығу жиындарына және жарыстарға толыққанды қатысуы қамтамасыз етіліп, олардың спорттық шеберлігін арттыруға жан-жақты қажетті қолдау көрсетілуде. Атап айтсақ, облыстың

жоғары нәтиже көрсеткен спортшылары қолданыстағы заңнамаға сәйкес 300 спортшы, 116 жаттықтырушы 40 мыңнан – 650 мыңға дейін ақшалай қаражат төлемдерін алады екен.

– Спортшылардың дайындығына қажетті жағдай жасау мақсатында өңірде спорттық инфрақұрылымды дамыту жұмыстары да жүйелі түрде жүргізілуде. Осы бағытта 2022-2025 жылдары облыста 39 жаңа спорттық нысан пайдалануға берілді. Сонымен қатар, 2022-2024 жылдары Көксу және Сарқан аудандарында, сондай-ақ Талдықорған қаласында 3 стадионға күрделі жөндеу жүргізілді.

Сонымен қатар, дайындықтың күшейтілген бағыты 2026 жылғы XX Азия ойындарына назар аударылыпты. Оған Жетісудан 6 спорт түрінен 11 спортшы қатысады деп бекітілген. Қазір олардың оқу-жаттығу жиындары мен жарыстарға қатысуына қажетті жағдай жасалуда.

Ата-аналарды толғандыратын тегін үйірмелер мәселесін де айналып өтпедік. Биыл «Damu Bala» порталы бағытына 1,3 млрд теңге бөлініп, қазір 6429 бала 18 спорт түрімен айналысып жүргенін білдік. Ұлан Ғалымұлының айтуынша, үйірмелердің жұмысын іріктеуден өткен ұйымдар жүргізеді. Ата-аналар баласын

платформаға тіркеп, қажетті спорт түрін таңдап, өтінім бере алады. Қиындық туындаған жағдайда қызмет көрсетуші ұйым мамандары көмек көрсетеді екен.

Әңгіме соңында алдағы үлкен сындарға тоқталдық. «Биыл спорт саласына 25,2 млрд теңге бөлінді. Қаражаттың негізгі бөлігі жалақы қорына және спортшылар мен жаттықтырушылардың іссапар шығындарына қарастырылған.

Қазақстан Республикасы Туризм және спорт министрінің бұйрығына сәйкес облыста 29 басым спорт түрінің тізімі бекітілді. Оның ішінде 12 жазғы олимпиадалық, 2 паралимпиадалық, Азия ойындарына енген 2 спорт және 13 ұлттық спорт түрі бар. Қаржыландыру осы тізбеге сәйкес жүзеге асырылады.

Жыл соңына дейін ұлттық ат спорты түрлерінен «Жетісу жүйрігі» жарыстарын өткізу жоспарланған. Сондай-ақ, еркін күрестен А.Айханов пен З.Тамшыбаеваны еске алуға арналған республикалық рейтингтік жарыстар ұйымдастырылады. Дәстүрлі түрде велоспорттан А.Кивилевті еске алуға арналған турнир және бокстан «Жетісу Кубогы» халықаралық турнирі өтеді», - дегенді айтты маман.

Ең алдымен барша спортшыларды, жаттықтырушыларды, ардагерлерді, сала мамандарын және спортсүйер қауымды кәсіби мерекемен шын жүректен құттықтаймын!

Екіншіден өңірдегі спорттың дамуына бар назарын салып жүрген облыс әкіміне алғыс білдіремін.

Жетісу жерінен әлі талай Олимпиада, әлем және Азия чемпиондары шығатынына сенемін. Спортшыларымызға мықты денсаулық, жігер, сәттілік және талай табыс тілеймін. Көк туымыз халықаралық ареналарда биікте желбірей берсін!

Ұлан ҒАЛЫМУЛЫ

ӘКЕ ЖЕТЕКТЕП АПАРҒАН ЗАЛДАН – ӘЛЕМДІК ТҰҒЫРҒА ДЕЙІН

Тамыз айының үшінші жексенбісі елімізде спорт саласы қызметкерлерінің кәсіби мерекесі деп бекітілген. Мереке жеңіс тұғырынан көрініп жүрген саңлақтарды ғана емес, сол биікке жету үшін күн сайын тер төгіп, спортты өмірінің бір бөлшегіне айналдырған жандардың еңбегін бағалайтын таптырмас уақыт. Жер жаннаты Жетісуда жастығына қарамастан ел намысын халықаралық додаларда қорғап, туған өлкенің атын әлемге танытып жүрген талантты жастар аз емес. Солардың бірі – джиу-джитсудан Қазақстан ұлттық құрамасының мүшесі, әлем чемпионатының күміс жүлдегері Данагүл Талғатқызы.

Жиырма жастағы Данагүл Талдықорған қаласында қарапайым отбасында дүниеге келген. Қазір Жетісу университетінің 4-курс студенті. Оның өмір ырғағы өзгелерден сәл бөлек. Қарбалас тіршіліктің ортасында ол спорт пен күнделікті өмірдің тепе-теңдігін сақтап келеді. Өйткені, джиу-джитсу Данагүл үшін жүлдеге кенелетін спорт түрі ғана емес, мінезін қалыптастырып, өзіне деген сенімін арттырған, өмірге көзқарасын өзгерткен үлкен мектепке айналған.

Қызығы, бүгінде аталған спортты өмірінің ажырамас бөлігі санайтын Данагүл джиу-джитсуға өз қалауымен келмеген. 2018 жылдың қаңтарында әкесі оны спортзалға ертіп барып, «бір күн көріп қайт» деп ұсыныс жасаған. Ол кезде бұл спорт туралы көп білмейтін, қызығушылығы да болмаған бала Данагүл алғаш рет залдың табалдырығын аттаған күннен бастап-ақ джиу-джитсуға көңілі ауып, жаттығуға тұрақты қатыса бастайды. Осылайша әкесінің қарапайым ғана ұсынысынан басталған бір күн – тоғыз жылға жуық үлкен спорт жолына ұласты. Кейін талай жарыстың татамиіне шығып, жеңістің қуанышын да, жеңілістің салмағын да сезінген Данагүл: «Әр жарыстан тәжірибе жинап, әр жаттығуда өз мүмкіндігімді кеңейте түстім. Біртіндеп Қазақстан құрамасына дейін көтерілдім», - дегенді айтты.

Бүгінде оның спорттық қоржынында ауыз толтырып айтар жеңістіктері бар. Ол жастар мен жасөспірімдер арасында үш дүркін әлем чемпионы, Қазақстан Республикасының жеті дүркін чемпионы атанған. Әлемдік деңгейдегі жарыстардың басым бөлігінен жүлдесіз қайтпайтын спортшының

қазіргі ең үлкен жетістігі – әйелдер арасында +70 келі салмақ дәрежесінде әлем чемпионатының күміс жүлдесін иеленуі.

– Бұған дейін Қазақстан тарихында әйелдер арасында осы салмақ мұндай нәтиже тіркелмеген. Сондықтан, бұл күміс медаль менің жеке жеңісім ғана емес, ел спорты үшін де ерекше жетістік деп есептеймін. Дегенмен, осындай атақтардың артында көрерменге көріне бермейтін ұзақ дайындық, күнделікті тәртіп, шаршаған сәтте де жаттығуды жалғастыру, кейде өзіңнің әлсіздігіңмен күресу секілді үлкен еңбек жатыр, - дейді спортшы қызымыз.

СПОРТ ОРТАСЫ МІНЕЗДІ ӨЗГЕРТЕДІ

Данагүлдің бүгінгі үлкен аренаалардағы батыл қалпына қарап, оның бала күнінде өте ұяң болғанын аңғару қиын. Өзі де спорттан тыс уақытта тұйық екенін жасырмайды.

– Командадағы достарым залға алғаш келген кезімде екі-үш апта бойы ешкіммен сөйлеспей, ортаға қосылуға ұялып жүргенімді әлі күнге дейін айтып отырады. Алайда уақыт өте спорттық орта мені өзгертті. Жаттығудағы серіктестік, жарыстардағы жауапкершілік, түрлі адамдармен араласу бірте-бірте өзіме деген сенімді арттырды. Қазір ойымды ашық жеткізіп, адамдар арасында бойымды әлдеқайда еркін ұстаймын. Спорттың бойыма қалыптастырған ең маңызды қасиеттерінің бірі ретінде сенімділікті

айтамын. Сонымен қатар, джиу-джитсу тәртіпті, сабырлы, жауапты болуды және қиындыққа тап болғанда бірден берілмеуді үйретті.

Данагүл бойындағы ең үлкен өзгерісі «мақсатқа жеткізетін басты қасиет – бір сәттік жігер емес, күн сайын қайталанатын тұрақты еңбек» түсінігімен байланыстырады. Әлемдік додаларда талай рет белдескен спортшы болғанымен, ол жарыс алдындағы қобалжудан толық арылмағанын айтты.

– Қаша көп әлемдік аренада белдесіп жүрсем де, кішігірім жарыстардың алдында да толқу болады. Бірақ, ол әлсіздік немесе қорқыныш деп санамаймын. Керісінше, бұрын қол жеткізген орынды бергің келмеуі, өзіңнен күтілетін нәтижеге көрсетуге тырысуың жауапкершілікті арттырады. Осындай сәттерде жағдайды сол күйінде қабылдап, кез келген нәтижеге психологиялық тұрғыдан дайын болуға тырысамын. Тыныс алу жаттығулары арқылы жүрек соғысын қалыпқа келтіріп, өзіме артық қысым түсірмей, дайындығым мен күшіме сенемін. Ал, татамиге шыққаннан кейін жарыс алдындағы толқу бірден ұмытылып, бар назар қарсыласқа ауады, - дейді ол.

Джиу-джитсуда физикалық күштің өзі жеңіске жеткізе бермейді. Қарсыластың әрекетін бақылап, оның келесі қадамын сезу, қолайлы

сәтті өткізіп алмау және санаулы секунд ішінде дұрыс шешім қабылдау қажет. Сондықтан Данагүл үшін жарыс – тек екі спортшының күш сынасуы емес, сабыр мен ойдың, тәжірибе мен мінездің бәсекесі. «Маған ең көп күш беретін нәрсе – еңбегімнің нәтижесін көрсетуге деген мақсатым және жеңіске деген сенімім», - дейді спортшы.

Үлкен спорт жолында Данагүлге отбасының қолдауы ерекше күш берген. Алғашқы кезде туыстарының арасында «қыз баласын, спорттың не керегі бар?» деп оның тандауына күмән келтіргендер де болыпты. Алайда, айналасындағылардың бәріне өз шешімін дәлелдеуге тырысқаннан гөрі, ол үшін ата-анасының сенімі маңыздырақ еді.

– Әсіресе, спортқа алғаш алып келген әкемнің қолдауының орны бөлек. Спортшының жолы үнемі жеңістен тұрмайтынын ескерсек, сәтсіздік пен шаршау қатар келген кезеңдерде жақын адамның бір ауыз жылы сөзі де үлкен демеу болатыны анық. Ата-анам мен жақындарымның сенімін бағалап, сол сенімді ақтауды өзімнің жауапкершілігім санаймын.

ТАТАМИДЕ – ҚАЙСАРЛЫҚ, КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ – КІТАП

Татамиде қайсар мінез көрсететін Данагүл күнделікті әдеби кітаптар оқып, кітапханаларға барғанды, кітап қорын жаңартып отырғанды ұнатады. Бір қарағанда жекпе-жек спорты мен кітап әлемі бір-бірінен алшақ көрінуі мүмкін, алайда оның болмысында екеуі табиғи үйлесім тапқан. Спорт оған ширақтық пен табандылық берсе, кітап асықпай ойлануға, өзін басқа қырынан дамытуға мүмкіндік береді. Осындай қарапайым әдеттері арқылы ол спорттағы қарбалас пен күнделікті өмір арасында тепе-теңдік сақтауға

тырысады.

Данагүлдің алдағы арманы да тек медаль мен чемпиондық атақтардың санын көбейтумен шектелмейді. Ол ең алдымен өмірден өз орнын тауып, өзіне ғана емес, айналасындағы адамдарға да пайдасы тиетін тұлға болуды қалайды. Оның түсінігіндегі жетістік – атақ немесе материалдық жағдай ғана емес, адал еңбегіңмен бір нәтижеге жетіп, отбасыңның мақтанышына айналу және өзің қалаған өмірді қалыптастыра білу. Болашақта өзін спортпен байланысты адамдармен жұмыс істейтін салада көргісі келеді. Жаттықтырушылықпен айналысу, спорттық жобалар мен жарыстар ұйымдастыру, кейінгі буынға бағыт-бағдар беру де жоспарында бар. Спорт өмірінің үлкен бөлігіне айналғандықтан, ол болашақта жинаған тәжірибесін өзінен кейінгі жастармен бөліскісі келеді.

Спорт күні қарсаңында Данагүл қатарластарына да жүрекжарды тілегін білдірді: «Құрметті спорттағы достарым, қатарластарым! Баршаңызды Спорт күнімен шын жүректен құттықтаймын! Спорт – тек жеңіс пен медаль емес, ол бізге тәртіпті, тәсілділікті және қиындыққа берілмеуді үйретеді. Әрқайсыңызға мықты денсаулық, биік мақсат, қажымас қайрат және үлкен жеңістер тілеймін. Әр жаттығудың жемісі болып, еңбектеріңіз әрдайым нәтижесін берсін. Жеңістеріміз көп, рухымыз мықты, көк туымыз әрдайым биікте желбірей берсін!»

Осыдан тоғыз жылға жуық уақыт бұрын әкесінің соңынан еріп, джиу-джитсу залына жай ғана «бір көріп қайтуға» барған ұяң қызы бүгінде Қазақстанның намысын әлемдік аренада қорғап жүр. Оның жетістігін тек алған медальдарымен өлшеу аздық етеді. Өйткені, осы жылдар ішінде спорт Данагүлге көп затты үйретті. Жиырма жасында осындай белестерді бағындырған жетісулық спортшының алдында әлі талай жарыс, талай мүмкіндік, талай асу бар. Жолыңыз ашық болсын!

Бетті дайындаған Гүлнұр ЕРМҰХАНҚЫЗЫ

АТА-АНАНЫ ЕСКЕ АЛУ – ПАРЫЗ БЕН БОРЫШ

АТА-АНАНЫ ҚҰРМЕТТЕУ ЖӘНЕ ЕСКЕ АЛУ – ӨРБІР АДАМНЫҢ ҚАСИЕТТІ ПЕРЗЕНТТІК ПАРЫЗЫ, ҰЛТТЫҚ САЛТЫМЫЗ БЕН ДІНИ ТӘРБИЕМІЗДІҢ ТҮПҚАЗЫҒЫ. АТА-АНАНЫ ТІРІСІНДЕ АРДАҚТАП, РАЗЫЛЫҒЫН АЛУ ӨМІРЛІК ЖОЛЫМЫЗДЫ БАҚЫТҚА БӨЛЕСЕ, БАҚИЛЫҚ БОЛҒАН СОҢ ДҰҒА ЕТІП, ЖАҚСЫЛЫҚПЕН ЕСКЕ АЛУ – ОЛАРҒА КӨРСЕТІЛЕТІН МӘҢГІЛІК ҚҰРМЕТ.

Турнирге қатысушылар

Нүсіпбеков Ермұхан Қасымханұлы 1951 жылдың 4 желтоқсанында Талдықорған облысы Сарқан ауданы, Қарабөгет ауылына қарасты Бастауыш елді мекенінде дүниеге келді. Орта мектепті тәмамдап, әскер қатарында болып келіп, Талдықорған политехникалық техникумынан «Механик» мамандығын алған. Одан кейін еңбек жолын өзінің туған ауылындағы шаруашылықта механик болып бастады. Одан кейін Қарабөгетте бас инженер болып қызмет атқарды. Кейіннен Талдықорған қаласындағы

«Казавтожол» мен Павлодардағы «Қазақстан су жолдары» мекемелерінде еңбек ете жүріп, басшылардың, әріптестерінің арасында беделі жоғары болып, зор құрметке ие болды.

Осындай қызмет жасай жүріп Сейтханқызы Мәнтаймен отбасын құрып, сыйласымды ғұмыр кешті. Ермұхан мен Мәнтай екеуі 6 бала тәрбиелеп өсірді. Олар: қызы Алмагүл, ұлдары - Нұрбек, Сембек, Жәнібек, Әлібек, Әділбек. Бүгінде олардан тараған 11 немере өсіп-өнуде.

«Әкеміз ер мінезді, салауатты,

салмақты, әр істі бастар алдында істің түбіне дейін ойластырып, көңілі сенімді болғанда барып бастап істі аяғына дейін жеткізетін еді», - дейді ұлдары Нұрбек пен Жәнібек.

Адамдармен қарым-қатынас барысында әділдікті, адамгершілікті ту етіп жоғары ұстайтын. Кімді болса да жылы жүзбен қарсы алып, шығарып салатын. Қолы ашық жомарт адам еді. Ағайын, туыс пен бірге жүрген әріптестері және жора-жолдастар арасында әкелерінің ақжарқын бейнесі ұмытылмастай естерінде қалған.

«Өлі риза болмай тірі байымайды» деген тәлімді сөз бар қазақ елінде. Балаларының айтуына қарағанда әке мен шешелерін жиі еске алып, апта сайын жеті нандарын пісіріп, дұға оқып, немерелеріне ата, әжелерінің ұлағатты істерін ұдайы айтып жүреді екен.

Ағымдағы жылдың шілде айының соңғы күндері алыс-жақындағы ағайын-туыс, құда-жекжат, көз көрген жолдастары мен әріптестерінің, ауылдастардың басын қосып, ата-аналарына құран бағыштап, дұға-тілектер айтылып, құдайылық ас берді. Сонымен қатар, Ермұхан әкелерінің атынан шағын футболдан еске алу турнирін өткізді.

Бұл турнирді өткізудегі негізгі мақсат: - Жастар арасында салауатты өмір салтын насихаттау;

- Бұқаралық спорт түрлерін дамыту; - Бауырмашылық қарым-қатынасты дамыту. Өзара байланысты футбол ойыны арқылы күшейту.

Иә, футбол адамдарды, ұлттарды және елдерді бір-біріне жақындатып, достастыратын ғажайып спорт түрі. Ол тіл мен мәдениетке қарамай, баршаны ортақ мақсат пен шынайы эмоция айналасына біріктіреді.

Нүсіпбеков Ермұханды еске алуға арналған шағын футбол турнирі 2022 жылдан бастап дәстүрлі түрде өткізіліп келеді. Турнир ауылдағы әр жылдардағы

Мәнтай мен Ермұхан

туған балалар арасында өтіп тұрады. Биылғы турнирге 12 команда қатысты. Олар 2 топқа бөлініп, өзара ойнады. Топтық кезеңде жеңімпаздар анықталып, олар ақтық сынға (жартылай финал, финал) шықты. Турнир төмендегідей қорытындыланды:

1980 жылы туған жігіттер командасы - 4 орынды қанағат тұтты.

1988 жылы туған жігіттер командасы - 3 орынды иеленді.

1997 жылы туған құрама командасы - 2 орынды алды,

2000 жылы туған жігіттер командасы - 1 орынды жеңіп алды.

Жеке номинациялар бойынша: «Үздік қақпашы» – Букешов Рауан, «Үздік қорғаушы» - Қабдолдин Нұрлан, «Үздік шабуылшы» - Сұрақбаев Рүстем, «Үздік ойыншы» - Дүйсебаев Алмас атанды.

Турнирге қатысушылардың барлығын құттықтай отырып, Ермұхан аталарының әруағы қолдап жүрсін деп тілек айтамын. Бұл турнир жылдан-жылға жалғаса берсін демекпін.

Тоқтар ЕСІМОВ,
Жетісу облысы бойынша
бильярд федерациясының
президенті,
Сарқан, Ескелді аудандарының
құрметті азаматы

АҚСУ АУДАНЫ

САҒАБҮЙЕНДЕГІ ЖАҢА ОҚУ ЖЫЛЫНА ДАЙЫНДЫҚ

Сембек АБДРАХМАНОВ
«Алатау»

Мектеп алдында мектеп директоры Ғазизова Марал Ыдырысқызымен жолығып, аман-саулық сұрасқаннан кейін ол өзінің мектебі жайында төмендегідей мәліметтерді айтып берді.

Мектеп ғимараты 620 орынға арналып 1980 жылы салыныпты. Мектеп қазақ тілінде оқытылады. Бүгінгі күні мектепте балаларға білім беретін 30 ұстаз жұмыс

МЕКТЕПТЕРДІҢ ЖАҢА ОҚУ ЖЫЛЫНА ДАЙЫНДЫҚ ДЕГЕН ҰШЫ-ҚИЫРЫ КӨП ЖҰМЫС ЕКЕНІ БЕЛГІЛІ ҒОЙ. МЕКЕМЕНІҢ МАТЕРИАЛДЫҚ-ТЕХНИКАЛЫҚ БАЗАСЫН ЖАҢАРТУДЫ, СЫНЫП БӨЛМЕЛЕРІН ЖӨНДЕУДЕН ӨТКІЗУДІ, ОҚУЛЫҚТАРМЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІ ЖӘНЕ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҰЖЫМНЫҢ ЖҰМЫС ЖОСПАРЫН БЕКІТУДІ ҚАМТИДЫ. БҰЛ ҮДЕРІС САНИТАРЛЫҚ ТАЛАПТАРДЫҢ САҚТАЛУЫН ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК ЖҮЙЕЛЕРІНІҢ ЖҰМЫСЫН БАҚЫЛАУДЫ ТАЛАП ЕТЕДІ. ОСЫ ОРАЙДА АҚСУ АУДАН ОРТАЛЫҒЫ ЖАНСҮГІР КЕНТІНДЕ БОЛЫП, ҚАЙТАР ЖОЛДА ЖОЛ-ЖӨНЕКЕЙ САҒАБҮЙЕН АУЫЛЫНДАҒЫ ТӨЛЕГЕН ТОҚТАРОВ АТЫНДАҒЫ ОРТА МЕКТЕБІНЕ АТ БАСЫН БҰРҒАН ЕДІК.

дайындық тобында қанша бала бар?

- Оқу жылының басына дейін аздаған өзгерістер болуы мүмкін. Бүгінгі күні 144 бала тізімге тіркелді. Оның 11-і мектепалды даярлық тобына барады. 1-4 сыныптарда – 59, 5-9 сыныптарда – 60, 10-11 сыныптарда – 25 оқушы болады. Осы оқушылар 13 сынып комплектісін құрайды.

- 2025 - 2026

оқу жылында мектепті қанша оқушы бітірді? Бірыңғай ұлттық тесттен қандай нәтижеге жеттіңіздер?

- Өткен оқу жылында мектеп бітірген 8 оқушының 2-уі 100-120 балл аралығында, 4 оқушы 50-100 балл аралығында нәтиже көрсетті.

Жақын арада ҰБТ нәтижесі жарияланады. Сол кезде аз да болса қуаныштан құр қала қоймаспыз деген үмітіміз бар.

Мектеп директоры Марал Ыдырысқызы жөндеу жұмыстары негізінен толық аяқталғанмен, әлі де болса ұсақ-түйек жұмыстары бар, 1-2 күнде бітіретіндіктерін айтты.

- Республика көлемінде жүріп жатқан «Мектепке жол» қайырымдылық акциясы жөнінде не айтасыз?

- «Мектепке жол» қайырымдылық акциясына 20 бала қатысады. Жалғызбасты ана отбасынан - 1 бала, көпбалалы отбасы балалары - 19. Әр балаға шамамен 20-25 мың теңге көлемінде тұратын оқу құралдары алып беріледі.

Мектептің айналасындағы қарбалас тіршілік жаңа оқу жылының жақындап қалғанынан хабар бергендей. Төңіректегі

Мектеп директоры Ғазизова Марал

жұмыстар ықшамдалып қалғаны байқалып-ақ тұр. Шағын ауыл дегенімен, ауыл балаларының білім шаңырағы жаңа оқу жылына тыңғылықты дайындалып жатқанын байқадық. Өз тарапымыздан мектеп директорының ізгілікті істеріне сәттілік тілеп, "жаңа оқу жылында толағай табысты болыңыздар!" деген тілекпен аттандық.

атқаруда. Оның ішінде Модератор ұстаз – 6, Сарапшы ұстаз – 4, Зерттеуші ұстаз – 8. Жалпы мұғалімдер сапасы – 61%

- Марал Ыдырысқызы, биылғы, яғни 2026-2027 оқу жылында мектепте қанша балаға білім берейін деп отырсыздар? Мектепке дейінгі

Бейсенбі - Четверг, 20 тамыз

ХАБАР

05.00 «Уақыт» Тоқтар мен Бейбіттің шығармашылық кеші
07.00 «Оян!»
09.00 «Cover show»
10.00 Т/х «Үлкен үй»
13.00 «ОйнаQ»
14.00 МульТ/с «Турбозавры»
15.00 «Халық таңдауы»
15.30,20.00 Т/с «Келінжан»
19.00 Новости
19.30 Жаңалықтар
21.15 «Ва Банк»
23.00 «Ар алдында»
00.45 «Райское место»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Особенное лето»
08.00 «Қайырлы таң. Қазақстан!»
09.30 «Доброе утро, казахстан!»
11.05 «Жить здорово»
12.10 «Давай, поженимся!»
13.10 «Модный Приговор»
14.10 «Жаңалықтар»
14.25 «Новости»
14.30 «Вторая семья»
18.30, 03.25«Басты жаңалықтар»
19.05 «Көреміз шоу»
20.00, 01.45«ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.35 Т/с «Вторая семья»
02.30 Т/с «Работа над ошибками»
03.45 «Паутина»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар (қайталау)
07.30 «Әнім сен едің», ойын-сауық
07.50 «Закира», отандық Т/хсы
09.40 Вечерние новости
10.20 Т/с «Маршанец»
12.20 Т/с «Хозяйка»
14.30 Т/с «Сиделка»
16.30 Т/с «Певница»
18.30 Т/с «Рамо»
20.30 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.30 Т/с «Сиделка»
23.40 Т/с «Хозяйка»
01.40 Т/с «Певница»
03.10 Т/с «Маршанец»
04.50 «Закира»
06.05 Кешкі жаңалықтар (қайталау)

ЖЕТИСУ

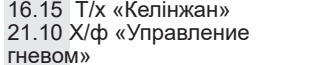
07.05 «Конституция әліппесі»
07.10 «Әсем әуен»
07.20 «Еркін қозғалыс»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.30 Жаңалықтар
10.00 Новости
10.25 Халықтық конституция
10.35 «Әсем әуен»
10.50 «Еркін қозғалыс»
11.10 «Азбука Конституции»
11.15 «Әсем әуен»
11.50 Әмірқұл айнаязовтың концерті
14.20 Халықтық конституция
14.25 «19 аймақ»

Жексенбі - Воскресенье, 23 тамыз

ХАБАР

05.00 «Әке бақыты»
06.00 «Мен даланың қызымын» Б. Самидинова
08.00,12.00, 17.00, 20.00, 00.00 Жаңалықтар
08.10, 09.10 Т/х «Бозторғай»
09.00, 13.00, 18.00, 21.00, 00.05 Новости
11.00 М/ф «Принцесса и дракон»
12.10 М/с «Турбозавры»
13.10 Х/ф «Сын Рэмбо»
14.30,19.00 «Халық таңдауы»
15.00 «Қызық times» «Cover show»
16.15 Т/х «Келінжан»
21.10 Х/ф «Управление гневом»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Қаймақ»

14.57 «Азбука Конституции»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Агро аймақ»
15.35 «Жетісу әуендері»
15.50 «Конституция әліппесі»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 К/ф «Көлеңкедегі күш»
17.00 «Әу» де» /тікелей эфир
17.50 Халықтық конституция
18.00 «19 регион» /тікелей эфир
18.45 «Конституция әліппесі»
18.40 «Әсем әуен»
19.30 «Таза мекен»
19.50 «Азбука Конституции»
20.00 «Әсем әуен»
20.15 Д/ф «Национальные парки Казахстана»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
20.55 «Конституция әліппесі»
21.00 Д/ф «Вкус жизни»
21.30 Итоговые новости
22.00 К/ф «Лидер»
22.35 Халықтық конституция
22.40 «Әсем әуен»
23.10 «Біздің толқын»

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 «Әзіл студио»
06.30 «Ризамын»
07.00,20.00 «Информбюро»
08.00, 01.10 «31 әзіл» ойын-сауық
09.00 МульТ/с «Губка Боб»
09.40 МульТ/с «Пингвины Мадагаскара»
10.10 МульТ/с «Черепашка ниндзя»
11.10 Х/ф«Тайфун»
13.00 Х/ф«Призрачный гонщик»
15.30 ИП Ман: последняя схватка»
17.50 Х/ф«Невозможное»
21.00 Х/ф«Все или ничего»
23.10 Х/ф«Обитель зла:Ракун-сити»
02.40 «Time Vine»
03.00 «Тик ток шоу»
03.20, 05.00 «What's up?»
04.20 «1001 Әзіл»
04.30 Телевикторина «Bala battle»
05.20 «Ризамын» ойын-сауық

7 КАНАЛ

05.22 Т/х «Зың-Зың Күлпәш»
06.00 Әзілің жарасса
07.00,23.00 Т/х «Иффет»
08.20,10.10 Т/х «Жетімдер»
10.00,13.20 Новости
10.40, 00.00 Т/х «Тәуіп Хо Жун»
12.40 «Честь и слава»
15.50, 17.00, 18.30, 02.00 телеТ/с
18.00 Жаңалықтар. тікелей эфир
19.30 Новости. прямой эфир
20.00 Т/с «Жар птицы»
22.00 Т/с «Далекіи город»
01.10, 04.50 Жаңалықтар
01.35 Новости
03.00 Гүл-гүл шоу
03.40 Әйгерім Сайфолланың сырласуы
04.20 Жарқыраған жұлдыз
05.17 Үзіліс

КТК

06.45, 03.45 «П@УТИНА»
07.50 «Той базар»
08.55 «ДАСТАРХАН»
10.00 Жаңалықтар
10.25 Х/ф «Все на мослы: Битва поколений»
12.00 Новости
13.20 Димаш Құдайбергеннің концерті
14.00 Жаңалықтар
16.00 Новости
17.00 Х/ф «КапитанБайта-сов»
18.00 Жаңалықтар
20.00 Новости
20.20 К/ф «Қара бекіре»
00.40 Т/с «Скрытые мотивы»
03.00 Той базар
03.45 «P@yTINA»

КТК

07.05 «Рахмет саған, туған ел» Мұзарт
08.30 «Было дело»
10.30 Д/ф «Қорған»

Жұма - Пятница, 21 тамыз

ХАБАР

05.00 «Өз елім менің»
Қ. Мырзалиевтің шығармашылығына арналған кеш
07.00 «Оян!»
09.00 «Cover show»
10.00 Т/х «Үлкен үй»
13.00 «OynaiQ»
14.00 М/с «Турбозавры»
15.30, 20.00 Т/с «Келінжан»
19.00 Новости
19.30 Жаңалықтар
20.30 К/ф «Вакцина от каррупции»
22.00 «Қоғам пікірі» саяси ток-шоуы
23.00 Т/х «Ар алдында»
00.45 «Райское место»

ЕВРАЗИЯ

06.00 Т/с «Особенное лето»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан»
09.30 «Доброе утро, Казахстан»
10.00 Жаңалықтар
11.00 Новости
11.05 «Жить здорово»
12.10 «Давай поженимся»
13.10 «Модный приговор»
14.10 Жаңалықтар
14.25 Новости
14.30 Т/с «Вторая семья»
18.30 Басты жаңалықтар
19.05 «KOREMIZ-SHOW»
20.00 Главные новости
20.35 «Поле чудес»
22.05 Т/с «Шаманка»
02.45 Басты жаңалықтар

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар (қайталау)
07.30 «Әнім сен едің»
07.50 «Закира» отандық т/х
09.40 Вечерние новости
10.20 Т/х «Маршанец»
12.20 Т/х «Хозяйка»
14.30 Т/х «Сиделка»
16.30 Т/с «Певница»
18.30 Т/с «Рамо»
20.30 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.30 Т/с «У самого моря»
02.00 Т/с «Певница»
03.25 Т/х «Маршанец»
04.50 «Закира» отандық т/х (қайталау)
06.05 «Әнім сен едің» (қайталау)

ЖЕТИСУ

07.05 «Конституция әліппесі»
07.10 «Әсем әуен»
07.20 «Еркін қозғалыс»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.30 Жаңалықтар
10.00 Новости
10.35 «Әсем әуен»
10.50 «Еркін қозғалыс»
11.10 «Азбука Конституции»
11.15 «Әсем әуен»
12.00 «Әу» де»
12.50 «Конституция әліппесі»
13.00 «19 регион»
13.40 «Әсем әуен»
14.20 Халықтық конституция
14.30 «Таза мекен»
14.57 «Азбука Конституции»
15.00 Жаңалықтар

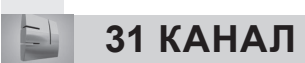
11.00 «Алдараспан»
12.30 отандық к/ф «Инспектор»
14.00 Жаңалықтар
14.15 Т/с «Однажды в Чукурова»
15.00 Новости
16.00 Сериал «Училка»
20.00 Жаңалықтар
20.30 «Әнім сен едің» ойын-сауық
21.00 Новости
21.30 Х/ф «Батыр из прошлого»
23.30 «Было дело» д/д
00.15 Новости
00.25 «Было дело» д/д
01.10 «Реальная мистика» реалити-шоу
03.00 «Рахмет саған, туған ел» Мұзарт
05.20 «Әнім сен едің» ойын-сауық

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»

15.20 «Әсем әуен»
15.50 «Конституция әліппесі»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 К/ф «Лидер»
17.00 «Бір шәугім шай»
17.30 «Айтыс»
17.50 Халықтық конституция
18.00 «Мақсатына жеткендер»
18.35 «Конституция әліппесі»
18.30 «Жетісу әуендері»
19.00 «Жетісу жақұты»
19.35 «102» сообщает»
19.50 «Азбука Конституции»
20.00 «Әсем әуен»
20.10 Д/ф «АӨК. Импорттан экспортқа»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
20.55 «Конституция әліппесі»
21.00 Д/ф «Бауырластық»
21.20 «Жаңа конституция» Президент цитаталары
21.30 Итоговые новости
22.00 Лашын Мұратқызының концерті
23.45 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 «Әзіл студио»
06.30, 05.20 «Ризамын»
07.00, 20.00 Информбюро (рус., қаз.)
08.00, 01.30 «31 әзіл»
09.00 М/с «Губка Боб»
09.30, 03.00 М/с «Пингвины Мадагаскара»
10.00 М/с «Черепашки ниндзя»
10.50 М/с «Иван Царевич и серый волк»
12.50 Х/ф «Пророк»
15.00 Х/ф «Ямакаси»
17.00 Х/ф «Валериан и город тысячи планет»
18.10 Х/ф «Зубная фея»
21.00 Х/ф «Ford против Ferrari»
00.20 Х/ф «Тихое место»
02.40 «Time Vine» ойын-сауық
03.00 «TikTok show» ойын-сауық
03.20, 05.00 «What's up?» ойын-сауық
04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық
04.30 Телевикторина «BALA BATTLE»
05.20 «Ризамын» ойын-сауық

7 КАНАЛ

05.22 Т/х «Зың-зың Күлпаш»
06.00, 00.10 «Әзілің жарасса»
07.00, 23.00 Т/х «Иффет»
08.20, 10.10 Т/х «Жетімдер»
10.00, 12.30 Новости
10.40, 00.00 Т/х «Тәуіп Хо Жун»
12.40 Х/ф «Поверь в мечту»
15.50, 17.00, 18.30, 02.00 Т/с
18.00 Жаңалықтар тікелей эфир
19.30 Новости прямой эфир
20.00 Т/с «Жар птицы»
22.00 Т/с«Далёкий город»
01.10, 04.50 Жаңалықтар
01.35, 05.25 Новости
03.00 «Гүл-гүл шоу»
03.40 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
04.20 Жарқыраған жұлдыз

07.20 «Еркін қозғалыс»
09.00 Айгүл Қосанованың концерті
10.00 Арнайы шығарылым
10.20 «Жетісу жақұты»
11.00 Специальный выпуск
11.15 «Әсем әуен»
12.00 Арнайы шығарылым
12.15 «DARA LINE»
13.00 «Специальный выпуск»
13.15 «Әсем әуен»
13.40 К/ф «Елес»
15.00 Арнайы шығарылым
15.15 «Әсем әуен»
16.00 «Специальный выпуск»
16.15 Д/ф «Жапандағы жалғыз үй»
17.00 Арнайы шығарылым
17.15 «Шашу»
18.00 «Специальный выпуск»
18.20 «Жетісу әуендері»
19.30 «Арнайы репортаж»
20.00 «Бір шәугім шай»
20.30 Арнайы шығарылым
21.00 «Әсем әуен»
21.30 «Специальный выпуск»
22.00 «Әсем әуен»

Сенбі - Суббота, 22 тамыз

ХАБАР

05.00 «Әке бақыты»
06.00 «Сағындырған әндер-ай»
08.00 Т/х «Бозторғай»
11.00 М/с «Большое путешествие»
12.15 Кино «Управление гневом»
14.00 «XXI ғ. Көш басшысы»
15.15 «Қызық times»
16.30 Т/х «Келінжан»
19.10 «Мен даланың қызымын» Б. Самидинова концерт
21.00 «7 күн»
21.30 «Жұмыр жер»
21.50 Х/ф «Сын Рэмбо»
23.30 сериал «Райское место»
00.00 Подкаст «Контекст»

ЕВРАЗИЯ

06.00 03.45 «Қаймақ»
06.35, 03.45 «Той базар»
07.35 Главные новости
08.15 «Поле чудес»
09.20 Т/с «Шаманка»
14.40 «17 мгновений судьбы Микаэла Таривердиева»
17.40 Х/ф «Все на мослы: Битва поколений»
20.15 Т/х «Қара бекіре»
01.25 Х/ф «Поймай меня»

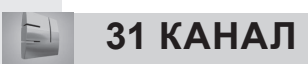
КТК

07.05 «Әнім сен едің» ойын-сауық
08.30 «Было дело» д/ф
10.00 Вечерние новости
10.30 Д/ф «Қорған»
11.00 «Күнім, сен сөнбеші»
Ернар Айдар
12.30 «Инспектор» отандық т/х
14.00 Т/с «Однажды в Чукурова»
16.30 Т/с «У самого моря»
21.00 Т/с «Училка»
01.00 «Было дело» документальный детектив
02.50 Ернар Айдар концерті (қайталау)
04.50 «КТК қоржыны»
05.40 «Әнім сен едің» ойын-сауық (қайталау)

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.20 «Еркін қозғалыс»
07.30 «Таңжарық»
09.30 «Әсем әуен»
10.50 «Еркін қозғалыс»
11.10 «Әсем әуен»
12.00 «Біздің толқын»
12.55 «Ән салайын» концерті
14.00 «Жетісу жақұты»

31 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Әзіл студио»
07.00, 01.30 «31 әзіл»
08.00 «Тәтті шоу»
08.30 М/с «Губка Боб»
08.50 М/с «Черепашки ниндзя»
09.20 «Готовим с Адель»
10.00 «TeleBingo»
10.30, 11.20, 03.20 «TikTok show»
10.40 «Күліп Al!»
11.00 Саумал
11.30 «Жауап бер» телеойын
12.30 М/с «Смурфики: Затерянная деревня»
14.20 Х/ф «Волшебник изумрудного города»
16.50 Х/ф «Исход: Цари и Боги»
20.00 Х/ф «Люди в черном-2»
21.50 Х/ф «Бегущий по лезвию 2049»
01.10 «Қайрат пен Қанат» әзіл кеші

14.35 «Әсем әуен»
15.00 «Аман болайық»
15.35 Шолпан Даржанның концерті
17.00 «Шашу»
17.35 «Әсем әуен»
18.00 «Абадан»
18.20 «Әсем әуен»
19.00 «Әу» де»
20.00 «Дала сыры»
20.15 «Әсем әуен»
20.30 «Апта» (қаз)
21.30 «Апта» (рус)
22.30 «Әсем әуен»

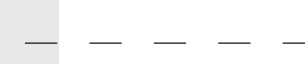
31 КАНАЛ

06.00, 04.40 «Әзіл студио»
07.00, 10.40 «Күліп Al»
07.30 «Тәтті шоу»
08.30 М/с «Губка Боб»
09.30 М/с «Черепашки ниндзя»
10.00 «Готовим с Адель»
11.00 Саумал
11.20 «TikTok show» ойын-сауық
11.30 «Жауап бер» Интеллектуалды телеойыны
12.30 «Қайрат пен Қанат» әзіл кеші
14.20 М/ф «Невозможное»
17.00 Х/ф «Смурфики: Затерянная деревня»
19.00 Кино «Волшебник изумрудного города»
21.00 Х/ф «Исход: Цари и боги»
00.10 Х/ф «Пробуждение»
01.30 «31 әзіл» ойын-сауық
02.00 «Bizdin show» ойын-сауық
03.30 «Time Vine» ойын-сауық
04.00 «Тамаша Live» ойын-сауық
05.00 «1001 Әзіл» ойын-сауық
05.10 «BALA BATTLE»
05.30 «What's up?»

7 КАНАЛ

06.00, 15.20 «Әзілің жарасса»
07.00, 23.00 Т/х «Иффет»
08.00 Т/х «Жетімдер»
10.00, 18.00, 01.30 Т/с
14.00, 00.00 Т/х
«Жүрегімнің иесі»
16.40 «Аман бол» бағдарлама
20.00 Т/с «Жар-птицы»
22.00 Т/с «Далёкий город»
02.30 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
03.17 «Қызықты weekend»
03.57 Тазалық уақыты
04.370 Жарқыраған жұлдыз

7 КАНАЛ

03.50 «Time Vine» ойын-сауық
04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық
04.30 Телевикторина «BALA BATTLE»
04.30 «Ризамын» ойын-сауық

7 КАНАЛ

06.00, 15.20 «Әзілің жарасса»
07.00, 23.00 Т/х «Иффет»
08.00 Т/х «Жетімдер»
10.00, 18.00, 23.00 01.30 Т/с
14.00 , 00.00 Т/х «Жүрегімнің иесі»
16.40 «Аман бол» бағдарлама
20.00 Т/с «Жар птицы»
22.00 Т/с «Далёкий город»
02.30 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
03.17 «Қызықты weekend»
03.57 Тазалық уақыты
04.17 Жарқыраған жұлдыз

СКОЛЬКО В КАЗАХСТАНЕ ТЕЗОК ТОКАЕВА, НАЗАРБАЕВА И ДРУГИХ ИЗВЕСТНЫХ ЛИЦ

По данным бюро национальной статистики, в Казахстане проживают 20 033 546 человек. Среди них оказались полные тезки экс-президента страны Нурсултана Назарбаева, нынешнего главы государства Токаева, а также других именитых персон. Об этом сообщает Massaget.kz.

Так, в стране оказались 49 **Нурсултанов Назарбаевых**. Самому старшему тезке экс-президента 22 года, а самому младшему шесть лет. Однофамильцев **Динмухамеда Конаева** в Казахстане пять человек. Люди с таким именем и фамилией живут в Карагандинской, Актюбинской, Туркестанской областях и в городе Алматы. Самому старшему Динмухамеду Конаеву 13 лет, а самому младшему всего шесть месяцев.

Имя **Димаш Кудайберген** носят в Казахстане целых 26 человек, самому младшему из которых один месяц. Самому возрастному 23 года. В стране так же проживают три человека, у которых идентичные имена и фамилии с известным политиком **Имангали Тасмагамбетовым**. Они живут в Актюбинской и в Западно-Казахстанской областях. Самый старший в этом году достиг совершеннолетия, самому младшему девять лет. А вот, **Абаев Кунанбаевых** в стране 10 человек. Они живут в Актюбинской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Кызылординской областях, в области Абай и в городе Алматы. Самому старшему Абаю Кунанбаеву 39 лет, самому младшему три года. Имя и фамилию казахского поэта **Магжана Жумабаева** носят 76 человек. Самому возрастному 33, самому младшему месяц. В Казахстане также живут полные тезки **Кайрата Нуртаса**. Их в стране 12. Они проживают в Туркестанской, Костанайской, Мангистауской, Жамбылской, Атырауской области, в области Абай, а также в городах Алматы и Астана. Самому старшему тезке популярного певца 11 лет, самому младшему - один год. А вот **Торегаи Тореали** в стране оказалось всего два человека. Первый - известный певец, второй - восьмилетний житель Мангистауской области.

Касым-Жомарт Токаевых в стране всего два - говорит госстат РК по данным 2024 года. Один из них - глава государства, второй - годовалый житель Кызылординской области. Но, есть еще один Токаев, о которых написали журналисты в соцсетях. Давайте почитаем.

Имя - космическое, фамилия - президентская

Космическое имя и президентская фамилия! В Алматинской области живет человек, чей паспорт удивляет даже бывалых госслужащих. Меркурий Токаев не строит политическую карьеру и не стремится к звездам. При этом его жизнь очень интересна. Правда ли, что у Меркурия вся семья связана с космосом, узнала корреспондент «МИР 24» **Александра Салмина**.

Это действительно так. Когда вся семья в сборе, дома у Меркурия Токаева - своя

«солнечная система». Отца зовут - Марс, брата - Юпитер, а сестру - Венера. Космические имена детям подарил отец. В школе к такой астрономии привыкли быстро, а вот преподаватели в университете не верили. Как и новые знакомые сейчас - каждому нужны железные доказательства.

Меркурий Токаев
житель Алматинской области

«Я лично еще своего тезку ни разу не встречал, хотя, скорее всего, есть. Когда говоришь Меркурий Марсович, отвечают: да что ты, я тогда Венера, или я тогда Сатурн! Или: что вы меня обманываете? Удостоверение всегда с собой, и всегда говоришь: вот, можете ознакомиться, пожалуйста».

Еще один шаг, к удивлению, связан с фамилией и появился, когда Казахстан возглавил Касым-Жомарт Токаев. Меркурий президенту не родственник. В политику не пошел, к звездам не полетел, хоть космос и пленит. Работает - в IT. Зато пустой участок у дома буквально терраформировал.

«На одном дереве у нас разные сорта сливы, этот сорт «Стенли» называется. Она черная и плоды у нее овальные, удлинённые. А здесь, допустим, сорт - она желтая, и плоды у нее кругленькие. Здесь у меня еще абрикос рос, но он пострадал из-за заморозков», - отметил мужчина.

В его саду только плодовых деревьев - больше пятидесяти. Есть сливы, яблони, орехи. Растут даже колышки от забора вопреки резкому климату. Зимой на столе варенье из своего урожая. Из двора видны горы - еще одна страсть Меркурия.

«Самый высокий пик у нас тут в Заилийском Алатау - это пик Талгар. Вот он трапецевидной формы, и в прошлом году осенью мы были на экспедиции и зашли на этот пик Талгар», - рассказал Меркурий Токаев.

Капризная погода и разреженный воздух вершин не пугают. Он покорил больше 20 пиков, хотя альпинизмом увлекся чуть больше года назад. Проверку на прочность прошел на первом же восхождении.

«Выходили, была хорошая погода, потом поднялся туман, на вершине началась гроза. А, в горах гроза опасна, потому что там много металла и

она притягивает молнию. Мы чуть ли не бегом убежали с горы. Начался снег, когда еще ниже спустились - там уже прямо ливень такой. И, как наш руководитель говорил, вы прошли боевое крещение!» - вспоминает Меркурий Токаев.

Домашних вершин уже мало. На очереди - Мраморная стена, Пик Юхина в Кыргызстане и знаменитый Эльбрус. Восхождения и тренировки - каждые выходные. Меркурий мечтает по-крупному: взять Эверест. Уверен, что и эта высота ему покорится.

В Казахстане набирает обороты тренд на редкие имена. Среди самых уникальных у мальчиков - Тлекши, Элион, Райм и Полат. А блогеры из Актау назвали сына в честь легенды футбола - Роналдо, полностью - Уразлы Роналдо Мерейулы. Не менее редкими именами родители называют и дочерей. Встречаются такие, как Зам-Зам, Ирисликой, Шанталь, Царина, Соната и Русалина.

Редакция «Алатау»: На страницах социальных сетей мы нашли еще одну статью, дополнившую удивительную историю Меркурия. Эта статья журналиста Надежды Шильман из далекого Атырау (сайт «Прикаспийская коммуна»), которая, по ее рассказам, она познакомилась с Меркурием, благодаря ее супругу, который покупал запчасти на машину.

Слева на фото Меркурий

- Познакомилась я с этим человеком благодаря своей второй половинке. Герой моей будущей статьи покупал в Атырау запчасти на джип. Буквально краем уха услышала, как к нему обращаются. Меркурий! Обалдеть!

Разговорились. Оказалось, половина семьи у Меркурия названа в честь различных известных планет. Вот это мне повезло! Как с таким не пообщаться?! Юпитер, Венера, Марс, Меркурий - с такими именами проживает семья в далеком от Атырау Алматы. Меркурий Марсович появился на свет в селе Чунджа, что в Алматинской области.

- Папа - не астроном, не

космонавт, но его назвали в честь планеты Марс, и он нам, своим детям, тоже решил дать столь необычные (хотя мы к ним привыкли) имена. Мама, а ее величать Мариям, была не против Юпитера и Венеры, так как люди с такими именами были, в общем-то, в то время на слуху, - рассказывает собеседник. - А вот, насчет того, чтобы меня назвать Меркурием, сначала выступала против, такое имя тогда в новинку было. Но, папа переубедил, сказал, что имя хоть и редкое, но очень оригинальное. И, честно сказать, тезку своего я еще ни разу в жизни не встретил! Хотя, к примеру, имена Сатурн, Уран не раз слышал.

- Пока к интервью с вами готовилась, зашла на один астрономический сайт и прочла, что период, когда действует ретроградный Меркурий (а этот период, как оказалось, несколько раз в год бывает), мягко говоря, не очень. Люди в это время очень вспыльчивы, обидчивы. А вы, Меркурий, в жизни какой? И не пошли ли вы вообще в астрономию в связи с таким именем?

- С астрономией моя жизнь не связана: я работаю в банке ведущим специалистом в карточной системе. Но люблю читать, смотреть про исследования глубин космоса. Однажды даже следил за запуском телескопа Джеймса Уэбба в конце прошлого года и, конечно, уже оценил первые фотографии, сделанные этим телескопом. Это, конечно, большое достижение для человечества. А вообще есть у меня в жизни интересный астрологический момент: я родился под знаком Девы, и моя планета-покровитель - Меркурий. Возможно, поэтому у меня есть что-то общее с планетой. Я такой же по жизни энергичный, как движение планеты вокруг своей оси, - смеется Меркурий Марсович. - Насчет ретроградного движения планеты Меркурий... Думаю, это иллюзия.

- В жизни не хотели поменять имя?

- Не хотел и не хочу. Хорошо же быть эксклюзивным. Хотя по жизни есть свои плюсы и минусы. Большой плюс: меня никто ни с кем не путает и запомнит раз и навсегда. Но очень и очень часто не верят, что меня так зовут, думают, шучу. Когда представляюсь по телефону, приходится много раз повторять им - «Да-да, вы правильно расслышали: Мер-ку-рий!» И,

знаете, своим детям я бы не дал имена оставшихся планет, - улыбается собеседник. Он делится, что друзья по всему свету присылают ему фото с названием «Меркурий» различных магазинов, кафе. С чувством юмора! И он этому рад. Знаете, в восьмидесятых, когда я родился, была такая мода - люди хотели выделиться и называли детей именами планет. И не только. Знаю казахстанцев, которых зовут Союз, МЭЛС (Маркс-Энгельс-Ленин-Сталин), Октябрь, Мая. Есть семьи, в которых мода на буквы: если отец, допустим, Рахымжан, то дети - Равиль, Раймонд, Румилям. Таких семей с определенным акцентом в именах достаточно, - продолжает Меркурий. - Думаю, времена меняются и имена меняются. И сегодня много нетипичных для нас имен. Буквально лет 5-10 назад пошла мода на красивые зарубежные имена. А сейчас все больше акцент на национальных, классических, - говорит Меркурий Марсович.

Я все интервью держалась в напряжении. Супруг меня предупредил: у Меркурия еще и самая необычная фамилия! Спросила. Обалдела.

- (смеется) А фамилия моя, как говорится, слишком известна, чтоб ее называть. Токаев. Да, с недавних пор на фамилии стали даже больше акцентировать внимание, чем на имени. Жаңа Қазақстан! Но мы с Президентом только однофамильцы! Жаль, что нет никаких привилегий для однофамильцев, - улыбается Меркурий Токаев.

- Хотя недавно случай был на рыбалке: подъезжают егеря для проверки и спрашивают фамилию. Называю. «Ну всё, - говорит один дружок, - нам придется теперь рыбу насаживать на крючок тебе, а то уволят!» Посмеялись тогда от души.

Возвращаясь к астрономическо-космической теме, Меркурий Токаев признался, что, наверное, был бы всё же рад полететь на околоземную орбиту и посмотреть из космоса. На землю, на звезды.

- В самом-то городе как-то не видно звезд. А вот когда бываю на рыбалке, небо ими усыпано. Я тогда ищу знакомые созвездия, - признался романтично Меркурий Марсович.

Кто заинтересовался материалом: ссылка <https://habr.com/ru/post/598445/?ysclid=184h6n39nj167853085 Н.Ш.>

Отбасы банк жалға берілетін тұрғын үйді бөлуге қатысты жағдайды түсіндірді

2026 жылдың 9 тамызында Павлодар қаласының тұрғыны Марина Харчук әлеуметтік желілерде «жетім балалар және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар» санаты бойынша жалға берілетін тұрғын үй беруден бас тартылғаны туралы жазба жариялады. Отбасы банк жағдайды қарап, тұрғын үйді бөлу тәртібіне түсініктеме береді.

2026 жылдың 10 тамызында Отбасы банктің Павлодар облыстық филиалының директоры Марина Харчукпен кездесіп, жалға берілетін тұрғын үйді бөлу тетігін егжей-тегжейлі түсіндірді. Тұрғын үйді бөлу тәртібі Қазақстан Республикасының «Тұрғын үй қатынастары туралы» заңымен және Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрінің 2025 жылғы 30 мамырдағы бұйрығымен бекітілген Тұрғын үй жағдайларын жақсартуға бағытталған мемлекеттік қолдау шараларын іске асыру қағидаларымен реттеледі.

Марина Харчук 2008 жылдан бері тұрғын үйге мұқтаждар есебінде тұр. Бұған дейін есепті Павлодар қаласының әкімдігі жүргізген. 2025 жылы әкімдіктерден кезекте тұрған азаматтардың тізімдері Отбасы банкке берілді. Отбасы банк отбасы құрамы мен табыс деңгейі туралы деректерді өзектендіру мақсатында түгендеу жүргізді.

Түгендеу жүргізілген кезде өтініш берушінің отбасы екі адамнан тұрған. Екі адамнан тұратын отбасы үшін 6 айдағы жиынтық табыс мөлшері бір адамға шаққанда 3,5 күнкөріс деңгейінен аспауға тиіс. 2026 жылы 1 күнкөріс деңгейі – 50 851 теңге. Яғни, бір адамға – 177 978 теңге, ал отбасыға – 355 956 теңге.

Отбасының табысы белгіленген шектен аспаған. Осыған байланысты автоматтандырылған жүйе ауданы 81,4 шаршы метр болатын екі бөлмелі пәтерді бөлген.

2026 жылғы шілдеде Марина Харчук некеге тұрды. Осыған байланысты отбасы құрамы екі адамнан үш адамға өзгерді.

Үш адамнан тұратын отбасы үшін шекті табыс

АО «Жилищный строительный сберегательный банк «Отбасы банк» - единственный банк в стране, реализующий систему жилищных строительных сбережений. Банк состоит в Европейской федерации строительных сберегательных касс (ЕФССК) и в Международном союзе жилищного финансирования. Единственным акционером АО «Отбасы банк» является АО "Национальный инвестиционный холдинг "Байтерек".

Дополнительная информация: pr@hcsbk.kz, пресс-секретарь: Наталья Кутлина +7707 7 33 22 92

БЖЗҚ ТУРАЛЫ ӨЗЕКТІ САУАЛДАР

1. Әлеуметтік кодекске енгізілген өзгерістер күшіне енгеннен кейін азаматтардың зейнетақы жинақтарымен не болмақ? Олардың сақталуына кепілдік беріле ме? Бұл кепілдік немен қамтамасыз етіледі?

Әлеуметтік кодекстің 217-бабында 2027 жылғы 1 қантардан бастап «Мемлекет зейнетақы төлемдерін алушыларға Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорындағы міндетті зейнетақы жарналарының, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарының нақты енгізілген міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары мөлшерінде сақталуына кепілдік береді» деп көзделген.

Мемлекеттің зейнетақы активтерінің сақталуына беретін кепілдігі Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры (БЖЗҚ) мен инвестициялық портфельді басқарушылардың (ИПБ) қызметін реттеу, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (Ұлттық банк, ҚРҰБ) де, ИПБ-лардың да инвестициялық қызметіне қойылатын талаптарды белгілеу, зейнетақы активтерін орналастыру кезінде оларды әртарапандыру және төуекелдерді төмендету жөніндегі талаптарды сақтау, сондай-ақ басқа да реттеуші нормалар арқылы қамтамасыз етіледі.

Жалпы алғанда, жинақтаушы зейнетақы жүйесі және қазақстандықтарды зейнетақымен қамсыздандыру мәселесі мемлекеттік реттеу, бақылау мен жауапкершілік аясында қала береді.

2. Зейнетақы активтерін кім басқарады?

Зейнетақы активтерін инвестициялауды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚР ҰБ), сондай-ақ 2021 жылдан бастап тиісті лицензиясы бар және уәкілетті органның талаптарына сәйкес келетін инвестициялық портфельді басқарушылар (ИПБ) жүзеге асырады. Зейнетақы жинақтарын осындай сенімгерлік басқарудың негізгі мақсаты – оларды түрлі қаржы құралдарына инвестициялау және инвестициялық кіріс алу.

Зейнетақы активтерін басқаратын ҚР ҰБ мен ИПБ-лардың өздерінің инвестициялық стратегиялары бар және олар инвестициялық декларация шеңберінде инвестициялық портфельдің құрылымын дербес айқындайды.

ИПБ-лардың қолданыстағы тізіліміне қазақстандықтар өздерінің зейнетақы жинақтарын басқаруға бере алатын

6 жеке компания кіреді: «Alatau City Invest» АҚ, «BCC Invest» АҚ, «Сентрас Секьюритиз» АҚ, «Halyk Finance» АҚ, «Halyk Global Markets» АҚ, «Tansar Capital» АҚ, ИПБ туралы ақпаратпен танысып, олардың инвестициялық декларацияларын www.enpf.kz сайтындағы «Қызметтер» – «Инвестициялық портфельді басқарушылар тізілімі» бөлімінен, сондай-ақ invest.enpf.kz ақпараттық интернет-платформасы арқылы зерделеуге болады.

3. Заңнамалық өзгерістерде міндетті зейнетақы жарналары және міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары есебінен қалыптастырылған зейнетақы жинақтарының 100%-ына дейін инвестициялық портфельді басқарушының (ИПБ) басқаруына беру мүмкіндігі көзделген. Бұл механизм қалай жұмыс істейді?

Әлеуметтік кодекстің 40-бабына сәйкес салымшыларға өздерінің зейнетақы жинақтарын ИПБ-ның басқаруына беру және/немесе оларды Ұлттық Банктің басқаруында қалдыру туралы шешімді дербес қабылдау құқығы берілген.

2026 жылғы қыркүйекте салымшылардың инвестициялық мүмкіндіктерін кеңейтуді көздейтін заңнамалық өзгерістер де күшіне енеді. Егер қазіргі уақытта салымшылар міндетті зейнетақы және міндетті кәсіптік зейнетақы жинақтарының 50%-ына дейін, ал ерікті зейнетақы жинақтарының 100%-ына дейін ИПБ-ның басқаруына бере алатын болса, күзден бастап олар ерікті зейнетақы жинақтары сияқты міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ) мен міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ) есебінен қалыптастырылған жинақтарын да толық көлемде ИПБ-ның басқаруына бере алады.

Салымшы бір немесе бірнеше ИПБ-ны, сондай-ақ түрлі инвестициялық портфельдерді, яғни зейнетақы активтерін басқару үшін ИПБ ұсынатын инвестициялық стратегияларды өз бетінше таңдай алады. Бұл стратегиялар төуекел деңгейі, күтілетін кірістілік және инвестициялау мерзімі бойынша ерекшеленеді.

Ақшаны ИПБ-ның сенімгерлік басқаруына беру үшін салымшы белгіленген нысандағы өтінішті беруі қажет. Мұны электрондық цифрлық қолтаңбаны пайдалана отырып, enpf.kz сайтындағы жеке кабинеті, invest.enpf.kz интернет-платформасы арқылы немесе БЖЗҚ-ның кез келген бөлімшесіне барып жасауға болады.

Finance», АО «Halyk Global Markets», АО «Tansar Capital». Ознакомьтесь с информацией об УИП и изучите их инвестиционные декларации можно на сайте www.enpf.kz в разделе «Услуги» - «Реестр управляющих инвестиционным портфелем», а также посредством информационной интернет-платформы invest.enpf.kz.

3. Законодательными изменениями предусмотрена возможность передачи до 100% пенсионных накоплений, сформированных за счет обязательных пенсионных взносов и обязательных профессиональных пенсионных взносов, в управление управляющему инвестиционным портфелем (УИП). Как будет работать данный механизм?

Статьей 40 Социального кодекса предусмотрено вкладчикам право на самостоятельное принятие решений по передаче своих пенсионных накоплений в управление УИП и/или сохранение их под управлением Национального Банка.

В сентябре 2026 года также вступают в силу законодательные изменения, предусматривающие расширение инвестиционных возможностей вкладчиков. Если сейчас вкладчики могут передавать в управление УИП до 50% обязательных и обязательных профессиональных накоплений и до 100% добровольных, то с осени они смогут передать в управление УИП как добровольные пенсионные накопления, так и накопления, сформированные за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ) и обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ), в полном объеме.

Вкладчик вправе самостоятельно выбрать один или несколько УИП, а также различные инвестиционные портфели, то есть инвестиционные стратегии для управления пенсионными активами, предлагаемые УИП, которые различаются по уровню риска, ожидаемой доходности и сроку инвестирования.

Для того, чтобы перевести деньги в доверительное управление УИП, вкладчику нужно подать заявление по определенной форме. Сделать это можно в личном кабинете на сайте enpf.kz, интернет-платформе invest.enpf.kz, используя электронную цифровую подпись, либо в любом отделении ЕНПФ.

Отбасы банк разъяснил ситуацию с распределением арендного жилья

9 августа 2026 года жительница Павлодара Марина Харчук опубликовала в социальных сетях обращение о том, что ей отказано в предоставлении арендного жилья по категории «дети-сироты и дети, оставшиеся без попечения родителей».

10 августа 2026 года директор Павлодарского областного филиала Отбасы банка встретился с Мариной Харчук и подробно разъяснил механизм распределения арендного жилья. Он регулируется Законом РК «О жилищных отношениях» и Правилами реализации мер государственной поддержки, направленных на улучшение жилищных условий (утверждены приказом Министра промышленности и строительства РК от 30 мая 2025 года).

Марина Харчук состоит на учете нуждающихся в жилье с 2008 года. Учет велся в акимате Павлодара. В 2025 году списки очередников от акиматов были переданы в Отбасы банк. Для актуализации данных о составе семьи, категории и уровне дохода банк провел инвентаризацию.

На момент инвентаризации семья заявительницы состояла из двух человек. По правилам для семьи из двух человек предельный совокупный доход за 6 месяцев не должен превышать 3,5 ПМ (прожиточный минимум) на человека. В 2026 году 1 ПМ = 50 851 тенге, то есть 177 978 тенге на человека, 355 956 тенге на семью. Доход семьи не превышал этот порог и автоматизированная система распределила двухкомнатную квартиру площадью 81,4 кв. м.

В июле 2026 года Марина Харчук заключила брак. Состав семьи изменился с двух до трех человек. Для семьи из трех человек предельный

АО «Жилищный строительный сберегательный банк «Отбасы банк» - единственный банк в стране, реализующий систему жилищных строительных сбережений. Банк состоит в Европейской федерации строительных сберегательных касс (ЕФССК) и в Международном союзе жилищного финансирования. Единственным акционером АО «Отбасы банк» является АО "Национальный инвестиционный холдинг "Байтерек".

Дополнительная информация: pr@hcsbk.kz, пресс-секретарь: Наталья Кутлина +7707 7 33 22 92

2014 ЖЫЛДАН БАСТАП БЖЗҚ САЛЫМШЫЛАРЫ ҮШІН

11,15 ТРЛН ТЕҢГЕДЕН АСТАМ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ КІРІС АЛЫНДЫ

2026 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша 01.04.2014 жылдан (зейнетақы активтері БЖЗҚ-ға біріктірілгеннен кейін) бастап жинақталған ҚРҰБ тапқан таза инвестициялық табыс 11,15 трлн теңгеден асты. Оның салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтарының жалпы көлеміндегі үлесі жүргізілген төлемдер есебімен бірге 41,4% құрайды, бұл инвестициялық кірістің азаматтардың зейнетақы жинақтарының ұлғаюына елеулі үлесін растайды.

ҚРҰБ-тың міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ), міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ), ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) есебінен зейнетақы активтерін басқару жөніндегі инвестициялық қызметінің нәтижесінде 2025 жылдың шілдесінен бастап 2026 жылдың маусымына дейінгі 12 айда есептелген инвестициялық кірістің мөлшері шамамен 2,51 трлн теңгені құрады, осы кезеңдегі кірістілік 10,29% болды.

Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ) есебінен 2026 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша соңғы 12 айда есептелген инвестициялық кіріс 122,77 млрд теңгені құрады, кірістілік 16,84%.

Еске сала кетейік, зейнетақы активтерінің жекелеген қысқа мерзімді кезеңдердегі кірістілігі оларды ұзақ мерзімді басқару тиімділігінің көрсеткіші бола алмайды. Кірістілік деңгейі қаржы құралдарының, валюта бағамдарының және кезеңнен кезеңге дейінгі өзге де көрсеткіштердің нарықтық қуының құбылмалылығына байланысты екенін атап өту маңызды. Сондықтан инвестициялық кірістің мөлшерін объективті талдауды ұзақ мерзімді кезеңге жасаған жөн.

1998 жылы жинақтаушы зейнетақы жүйесі құрылған сәттен бастап жинақталған инвестициялық кірістілік 2026 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша өспелі

қорытындымен бүкіл кезеңдегі 995,04% инфляция кезінде 1 109,05% құрады.

Естеріңізге сала кетейік, салымшылар зейнетақы активтерінің бір бөлігін (міндетті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы жинақтарының 50%-на дейін және ерікті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы жинақтарының 100%-на дейін) реттеушінің талаптарына сәйкес келетін жеке инвестициялық портфельді басқарушыға (ИПБ) басқаруға аударуға құқылы.

Бұл ретте салымшылар ИПБ жұмыс істейтін үш инвестициялық портфельдің бірін таңдай алады:

- жасына қарамастан барлық салымшыларға сәйкес келетін Кі (12) портфель. Ол бойынша ең төменгі кірістілік деңгейі соңғы 12 айда бағаланады;

- Кі (36) портфель, ол зейнетке шыққанға дейін кемінде 3 жыл қалғандарға арналған. Кірістіліктің ең төменгі деңгейі 36 айдың қорытындысы бойынша бағаланады;

- ұзақ мерзімді көкжиегі (зейнеткерлікке шыққанға дейін 13 жылдан астам) бар салымшыларға арналған Кі (60) портфель. Ең төменгі кірістілік деңгейі 60 ай ішінде анықталады.

Зейнетақы активтерін инвестициялық басқару мен есепке алудың бүкіл жүйесі ашық: әрбір салымшының enpf.kz сайтындағы жеке кабинетінде немесе мобильді қосымшада өзінің инвестициялық табысын көруге мүмкіндігі бар.

БЖЗҚ зейнетақы активтерін инвестициялық басқару және БЖЗҚ зейнетақы активтері орналастырылған қаржы құралдары туралы ақпарат БЖЗҚ ресми сайтындағы (www.enpf.kz) "Статистика және аналитика/Зейнетақы активтерін инвестициялық басқару" бөлімінде, сондай-ақ invest.enpf.kz порталында және Қордың ақпараттық материалдарында жарияланады.

БОЛЕЕ 11, 15 ТРЛН ТЕҢГЕ ИНВЕСТИЦИОННОГО ДОХОДА ЗАРАБОТАНО ДЛЯ ВКЛАДЧИКОВ ЕНПФ С 2014 ГОДА

По состоянию на 1 июля 2026 г. накопленный с 01.04.2014 года (после объединения пенсионных активов в ЕНПФ) чистый инвестиционный доход, заработанный НБРК, составил более 11,15 трлн тенге. С учетом произведенных выплат его доля в общем объеме пенсионных накоплений вкладчиков (получателей) составляет 41,4%, что подтверждает значимый вклад инвестиционного дохода в увеличение пенсионных накоплений граждан.

Если рассматривать результаты инвестиционной деятельности за последние 12 месяцев, то по итогам управления пенсионными активами НБРК, сформированными за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ) и добровольных пенсионных взносов (ДПВ), размер начисленного инвестиционного дохода за последние 12 месяцев с июля 2025 года по июнь 2026 года составил порядка 2,51 трлн тенге, доходность за данный период составила 10,29%.

По пенсионным активам, сформированным за счёт обязательных пенсионных взносов работодателя (ОПВР), начисленный инвестиционный доход по состоянию на 1 июля 2026 года за последние 12 месяцев составил 122,77 млрд тенге, доходность за данный период составила 16,84%.

Важно отметить, что доходность пенсионных активов за отдельные краткосрочные периоды времени не является показателем эффективности их управления, поскольку доходы в виде вознаграждения по финансовым инструментам и другим операциям, начисленные за короткий промежуток времени, не всегда покрывают колебания стоимости ценных бумаг и курсов валют за данный период. Поэтому объективный анализ размера инвестиционного дохода целесообразно делать за более длительный период времени.

Накопленная инвестиционная доходность с момента основания накопительной пенсионной системы в 1998 году по состоянию на 1

июля 2026 года с нарастающим итогом составила 1 109,05% при инфляции за весь период 995,04%.

Напомним, что вкладчики имеют право на перевод части пенсионных активов (в настоящее время до 50% пенсионных накоплений за счет ОПВ, ОППВ и до 100% пенсионных накоплений за счет ДПВ) в управление частным управляющим инвестиционным портфелем (УИП), соответствующим требованиям регулятора.

При этом вкладчики могут выбрать один из трех инвестиционных портфелей, в рамках которого работает УИП:

- портфель Кі (12), который подходит всем вкладчикам, независимо от возраста. Минимальный уровень доходности по нему оценивается за последние 12 месяцев;

- портфель Кі (36), который предназначен для тех, кому до пенсии осталось не менее 3 лет. Минимальный уровень доходности оценивается по итогам 36 месяцев;

- портфель Кі (60), который рассчитан на вкладчиков с долгосрочным горизонтом (более 13 лет до пенсии). Минимальный уровень доходности определяется за период 60 месяцев.

Вся система инвестиционного управления и учета пенсионных активов является прозрачной: каждый вкладчик имеет возможность видеть свой инвестиционный доход в личном кабинете на сайте enpf.kz или в мобильном приложении.

Информация по инвестиционному управлению пенсионными активами ЕНПФ и о финансовых инструментах, в которые размещены пенсионные активы ЕНПФ, а также о результатах инвестирования публикуется на официальном сайте ЕНПФ (www.enpf.kz) в разделе «Статистика и аналитика/Инвестиционное управление пенсионными активами», на портале invest.enpf.kz и в информационных материалах Фонда.

ЖАЗАНЫ ІЗГІЛЕНДІРУ

ҚЫЛМЫСТЫҚ КОДЕКСКЕ ЖАҢА БАП ҚОСЫЛДЫ

Мемлекет басшысы Қ.К.Тоқаевтың сотталғандарды заң мен тәртіп құндылықтарын сақтауға және олардың қоғамға қайта кірігуіне ынталандыратын прогрессивті тәсілдерді енгізу қажет екені туралы, қылмыстық-атқару жүйесін ізгілендіруге бағытталған реформалау қажет екенін айтып, сотталғандардың жаза мерзімін заңбұзушылықтардың болмауы, білім алуы, спорттық және мәдени іс-шараларға қатысқаны үшін қысқартуға болатын шетелдік тәжірибені қолдану қажеттігі туралы тапсырмаларын орындау мақсатында Қазақстанда сотталғандардың жазасын өтеу тәсілдері өзгертіліп жатыр, бұл тұрғыда белгіленген тәртіпті сақтайтын және режимді бұзуға жол бермейтіндерді ынталандыру мақсатында Қылмыстық кодекске бас бостандығынан айыру мерзімін шартты түрде қысқартуды көздейтін жазаны жеңілдетудің жаңа түрі енгізілді. Яғни, Қылмыстық кодекске бас бостандығынан айыру мерзімін шартты түрде қысқартуды реттейтін жаңа 73-1-бап қосылды.

Көпшілікке түсінікті болу үшін мерзімді шартты түрде қысқарту (көбінесе шартты түрде мерзімінен бұрын босату - ШМБ деп аталады) – егер сот сотталған адам түзеліп, жазасын толық өтеудің қажеттілігі жоқ деп таныса, оны сот тағайындаған мерзім аяқталғанға дейін бас бостандығынан айыру орындарынан босатуға мүмкіндік беретін құқықтық механизм. Өзгеріске сәйкес, егер сотталған адамда бір жыл ішінде тәртіптік

жаза болмаса, бас бостандығынан айырудың өтелмеген қалған мерзімі сот шешімімен бір айға шартты түрде қысқартылуы мүмкін.

Сотталған адамға тәртіптік жаза қолданылған жағдайда бас бостандығынан айыру мерзімін шартты түрде қысқарту ол өтелген немесе алынған күннен бастап бір жылдан кейін және осы кезеңде осы бапта көзделген талаптар сақталған жағдайда қолданылады.

Бас бостандығынан айыру мерзімін шартты түрде қысқарту жазаны өтеу кезеңінде қылмыстық құқық бұзушылық жасаған сотталғандарға, өмір бойына бас бостандығынан айыруға сотталғандарға, сондай-ақ, он төрт жастан он сегіз жасқа дейінгі кәмелетке толмағандарға қатысты осындай қылмысты кәмелетке толмаған жасаған жағдайларды қоспағанда, кәмелетке толмағандардың жыныстық тиіспеушілігіне қарсы қылмысы үшін сотталғандарға, адамдардың қаза болуы немесе аса ауыр қылмыс жасаумен байланысты террористік және экстремистік қылмыс үшін сотталғандарға қатысты қолданылмайды.

Егер бас бостандығынан айыру мерзімін шартты түрде қысқарту қолданылған сотталған адам бас бостандығынан айыру мерзімін өтеу кезеңінде қылмыстық құқық бұзушылық жасаса, сот бас бостандығынан айыру мерзімін шартты қысқартудың күшін жояды.

Балалары бар әйелдер, сондай-ақ жас

балаларды жалғыз тәрбиелеп отырған ер адамдар үшін жазаны өтеу шарттары жеңілдетілді

Телефонмен сөйлесудегі шектеулер кәмелетке толмаған баласы бар немесе оны тәрбиелеп отырған сотталған әйелдерге және кәмелетке толмаған баланы жалғыз тәрбиелеп отырған сотталған еркектерге қолданылмайды, олар үшін телефонмен сөйлесу құқығы тек кәмелетке толмаған балалармен байланысты ұстау үшін ғана сақталады.

Сондай-ақ, түзетулер кішкентай баласы бар сотталған әйелдерге және баласын жалғыз тәрбиелеп отырған және қауіпсіздігі барынша төмен мекемелерде жазасын өтеп жатқан ерлерге де қатысты. Енді 12 тамыздан бастап мұндай сотталғандар кішкентай балаларымен қысқа мерзімді кездесу үшін жылына екі рет қауіпсіздігі барынша төмен мекемеден тыс жерлерге шыға алады.

Айгерім ТЕЛІБАЕВА,
Алматы қаласы Бостандық аудандық сотының судьясы

МЕДИАЦИЯ

ТАРАПТАР ТІЛЕГІН ТАП БАСАТЫН ТӘСІЛ

Бүгінгі таңда дауласушы тараптарды сотқа дейін бітімгершілікке келтіру жолында пәрменді шаралар қабылдану үстінде. Соның бірі медиация жолымен азаматтарды татуластыру тәсілі болып табылады. Сайып келгенде, қоғамымыздағы қатардағы жұртқа қарапайым тілмен түсіндіретін болсақ бұл ата-бабамыздың салтында, дәстүрінде болған институт.

Деректерге сүйенсек, кейбір сарапшылар медиацияның Қазақстан Республикасында даму мүмкіндігінің аздығын мәлімдейді. Бұндай мүмкіндіктің аз болуы, жақтардың тым ашушаң әрі сенімсіз болу себебінде деген ой-пікірлер аз да емес.

Сенімсіздік көзқарастағы сарапшылардың пікірлерін өзгертуге Қытай елінің медиацияны дамытудағы үлгісі біршама негіз болар. Қытай елінің өкіметі он жыл ішінде медиацияға деген қызығушылықтың туындауына қол жеткізді. Қазіргі таңда сол елде медиация арқылы келіспеушіліктердің 40 пайызы қарастырылудың нәтижесінде, елді жаулап алған корпоративтік жанжалдардың мәселесі шешіліп жатқан көрінеді.

Медиацияның ерекшелігі екі тараптың да тең құқылылығының сақталуында. Сонымен қатар, тағы бір ерекшелік медиаторлардың тәуелсіздігі мен бейтараптығы. Медиаторлардың мақсаты – екі тарап арасындағы белгілі бір даулы мәселені сотқа дейін шешу. Егер дау өте

күрделі болса, сотқа дейін оның күрделілігін төмендету. Заңның басты мақсаты – екі жақтың құқын тең сақтап, мүдделерін қорғап алуларына жағдай жасау. Тағы бір мәселе, егер екі тарап медиацияның көмегіне жүгінеміз деп тұрса оған ешқандай орган араласа алмайды. Одан кейінгі тағы бір қағидаты – құпиялылығы. Жасыратыны жоқ, соттың шешіміне байланысты қоғамдық пікір туып жатады ғой. Келіспеушілік, наразылық білдіреді соңында. Ал, медиация заңына жүгінгенде ол жерде бәрі құпия күйінде шешіледі. Яғни, медиация заңы арқылы түйінді тарқатамын деушілер үшін бұның оң ықпалы, пайдасы мол деп айтар едім.

Бір сөзбен айтқанда, медиация заңы біздің болмысымызға сәйкес азаматтардың

мүдделерін аяққа таптамай, керісінше екі жақтың да ақ батасын алатындай дәрежеде жұмыс жасай алады. Медиация рәсімдерінің азаматтар арасында туындаған дауларды шешу барысында өзектілігі мен тиімділігі іс жүзінде толығымен расталды. Бүгінгі күнде көптеген азамат туындаған дау-жанжалдарды медиация тәртібімен реттеп, оның тиімділігін көруде. Сондықтан қос тараптың да талап-тілегін тап басатын тәсілді кеңінен қолданып, оның тиімділігін пайдаланса нұр үстіне нұр болмақ.

Бақыт ЖАПАРОВА,
Текелі қалалық соты әкімшісі басшысының орынбасары

ҚҰҚЫҚТЫҚ САУАТ АШУ

КЕПІЛ ТҮРІНДЕГІ БҰЛТАРТПАУ ШАРАСЫ

Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 145-бабының талаптарына сәйкес кепіл сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адамның, прокурордың немесе соттың шақыруы бойынша оларға күдіктінің, айыпталушының келуі жөніндегі міндеттерін орындауын қамтамасыз ету үшін, сондай-ақ олардың жаңа қасақана қылмыстық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу мақсатында сот депозитіне күдіктінің, айыпталушының өзінің не басқа адамның ақша енгізуінен тұрады. Тығым салынатын басқа да құндылықтар, жылжитын және жылжымайтын мүлік кепіл ретінде қабылдануы мүмкін. Кепілдің құндылығын және ауыртпалықтың жоқ екендігін дәлелдеу кепілгерге жүктеледі. Осы Кодекстің 148-бабының тоғызыншы бөлігінде көзделген жағдайларда кепіл қолданылмайды.

Кепіл тергеу судьясының санкциясымен не соттың қаулысы бойынша ғана қолданылады.Бұлтартпау шарасы ретінде кепілді таңдау кезінде сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адам осы Кодекстің 140-бабына сәйкес сот алдында осы шараны қолдануға санкция беру жөнінде өтінішхат қозғау туралы қаулы шығарады және оны сотқа жібереді. Қаулыға өтінішхаттың негізділігін растайтын қылмыстық іс материалдарының куәландырылған көшірмелері қоса беріледі.Қаулының көшірмесі бір мезгілде прокурорға жіберіледі.

Кепілдің мөлшері күдіктің ауырлығы, күдіктінің, айыпталушының жеке басы, қылмыстық іс-әрекеттің сипаты, кепіл берушінің мүлктік жағдайы ескеріле отырып айқындалады. Күзетпен ұсталмайтын күдікті, айыпталушы, сотталушы не басқа тұлға кепіл түріндегі бұлтартпау шарасы таңдалған, қолданылған күннен бастап бес тәуліктен кешіктірмей тиісті шотқа қаражат салуға және растайтын құжатты сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адамға, прокурорға, сотқа ұсынуға міндетті. Бұрын таңдалған күзетпен ұстау немесе ұйқамақ түріндегі бұлтартпау шарасы кепілмен ауыстырылған жағдайда, күдікті, айыпталушы кепіл іс жүзінде енгізілгеннен

кейін ғана күзетілуден босатылады. Егер бұл кезге қарай осы Кодексте көзделген күзетпен ұстау мерзімдері біткен болса, онда олар кепіл енгізілгенге дейін ұзартылады.

Кепіл түріндегі бұлтартпау шарасы қолданылған кезде күдіктіге, айыпталушыға – олардың міндеттері және оларды орындамаудың салдары, ал айыпталушы, күдікті болып табылмайтын кепіл берушіге – адамның қандай қылмыстық құқық бұзушылық жасады деп күдік келтірілетіні, айыпталатыны, жасалған іс-әрекет үшін заңда көзделген жаза, күдіктінің, айыпталушының тиісті мінез-құлқын қамтамасыз ету жөніндегі міндеттер және олардың шақыру бойынша келуі, сондай-ақ осы міндеттерді орындамаудың салдары түсіндіріледі. Кепілдің қабылданғаны туралы хаттама жасалады, онда күдіктіге, айыпталушыға шақыру бойынша келу және қылмыстық құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеу туралы міндеттің түсіндірілгені, ал кепіл берушіге күдікті, айыпталушы шақыру бойынша келуден жалтарған және қасақана қылмыстық құқық бұзушылық жасаған жағдайларда кепіл мемлекеттің кірісіне айналдырылатыны туралы ескертілгені атап көрсетіледі.

Анар ТОХТЫБАКИЕВА,
Алматы облысы Іле аудандық сотының судьясы

КОРРУПЦИЯ

АКТУАЛЬНАЯ ПРОБЛЕМА СОВРЕМЕННОГО ОБЩЕСТВА

Под коррупцией понимается незаконное использование должностного положения в личных интересах. Наиболее распространенными формами коррупции являются получение и дача взяток, злоупотребление служебными полномочиями, использование служебного положения для получения материальной выгоды. Такие действия противоречат нормам права и морали, наносят ущерб государству и обществу.

В Республике Казахстан вопросам противодействия коррупции уделяется особое внимание. Реализуются государственные программы, направленные на укрепление законности, повышение прозрачности работы государственных органов и формирование антикоррупционного сознания граждан. Важным условием эффективности этой работы является активное участие общества и гражданских институтов.

Коррупция является одной из наиболее актуальных проблем современного общества и оказывает серьезное влияние на развитие экономики. В условиях коррупции нарушаются принципы честной конкуренции, снижается инвестиционная привлекательность страны, неэффективно расходуются бюджетные средства. В результате государство теряет значительные финансовые ресурсы, которые могли бы быть направлены на развитие образования, здравоохранения, науки и социальной поддержки населения.

Особую опасность представляет коррупция в государственных органах. Граждане рассчитывают на справедливое и объективное решение своих вопросов, однако коррупционные про-

явления препятствуют реализации их законных прав и интересов. Это приводит к снижению доверия к государственным институтам и формированию негативного общественного мнения.

Важную роль в предупреждении коррупции играет формирование антикоррупционной культуры. Каждый гражданин должен понимать, что борьба с коррупцией начинается с личной ответственности. Нетерпимость к любым коррупционным проявлениям, соблюдение закона и принципов честности являются основой правового государства.

Большое значение имеет воспитание подрастающего поколения. Молодежь должна осознавать, что успех должен достигаться благодаря знаниям, труду и профессионализму, а не посредством незаконных способов получения преимуществ. Образовательные учреждения играют важную роль в формировании у молодых людей принципов добропорядочности и уважения к закону.

Александр ЦОЙ,
старший судебный пристав
Текелийского городского суда

16 ТАМЫЗ – СПОРТ КҮНІ

СПОРТ КҮНІНЕ ОРАЙ МЕРЕКЕЛІК ШАРАЛАР ӨТУСЕ

Жетісу облысында Спорт күніне орай бұқаралық спортты насихаттауға, тұрғындарды белсенді өмір салтына тартуға бағытталған ауқымды іс-шаралар легі басталды. Мерекелік бағдарлама облыстың барлық аудандары мен қалаларын қамтиды. Негізгі мақсат – халық арасында салауатты өмір салтын қалыптастыру, спортпен шұғылдануға қолайлы жағдай жасау және тұрғындарды дене белсенділігіне көңінен тарту.

құрмет көрсетіліп, олардың жетістіктері атап өтілді.

Сонымен қатар, Спорт күніне орай облыстың аудандары мен қалаларында түрлі спорттық және мәдени-бұқаралық іс-шаралар өткізіледі. Бағдарлама аясында спорттық жарыстар, ашық жаттығулар, фестивальдер және тұрғындардың белсенді қатысуына бағытталған басқа да шаралар ұйымдастырылады.

Айта кетейік, биыл еліміз бойынша Спорт күніне орай 250-ден астам іс-шара өткізу жоспарланған. Бұған дейін елордада Олимпиада чемпиондары мен жүлдегерлерінің қатысуымен «10 000 қадам» акциясы ұйымдастырылып, оған мыңға жуық қала тұрғыны қатысты.

Алуа БАУЫРЖАНҚЫЗЫ,
Жетісу облысы дене шынықтыру және спорт басқармасының баспасөз хатшысы

13 тамыз күні Талдықорған қаласында тұрғындар, спортшылар мен спорт сүйер қауымның қатысуымен жаппай велошеру өтті. Бұл шара белсенді өмір салтын насихаттап, бұқаралық спорттың маңызын арттыруға бағытталған. Осы күні кешке спорт саласының қызметкерлері, ардагерлері мен сала дамуына елеулі үлес қосқан азаматтарды марапаттауға арналған салтанатты рәсім ұйымдастырылды. Жиын барысында үздік мамандар мен еңбек ардагерлеріне

ЖАЙДАРМАН ЖАҢАЛЫҚ

АЛМАТЫДАҒЫ БОЛАШАҚ СТАДИОННЫҢ ЖАҢАРТЫЛҒАН ЖОБАСЫ

"УЕФА талаптарына сай": Алматыда 45 мың орындық болашақ стадионның жаңартылған жобасы таныстырылды. Алматы әкімдігі УЕФА талаптарына сай салынып жатқан стадион бұған дейін хабарланғандай 35 мың емес, 45 мың орынға есептелгенін мәлімдеді, деп хабарлайды KAZ.NUR.KZ.

Әңірік коммуникациялар қызметінің баспасөз мәслихатында Алматы қаласы Құрылыс басқармасының басшысы Нұрбол Нұрсағатов қаладағы заманауи футбол стадионының құрылысы, жаңа арена Құлжа және Талғар тасжолдарының бойында салынып жатыр және 45 мың көрерменге арналғаны, жобаны іске асыруға бөлінген аумақтың жалпы көлемі – шамамен 32 гектар екені туралы айтты.

"Қазіргі уақытта нысанда құрылыс жұмыстары қарқынды

жүріп жатыр. Жоба заманауи спорт инфрақұрылымына қойылатын талаптарға сәйкес жүзеге асырылып, түрлі деңгейдегі жарыстарды өткізуге арналған толыққанды спорт кешенін қалыптастыруды көздейді. Болашақ стадион УЕФА-ның IV санаттағы талабына толық сай болады. Бұл халықаралық деңгейдегі футбол матчтары мен ірі спорттық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік береді", - деді ол.

Әкімдіктің баспасөз қызметінің мәліметінше, жоба аясында негізгі футбол аренасымен қатар жаттығу

аландары, спортшылар мен командаларға арналған заманауи инфрақұрылым, жанкүйерлерге арналған аймақ, қауіпсіздік

жүйелері және іргелес аумақты кешенді көріктендіру жұмыстары қарастырылған.

"Нысанның көлік қолжетімділі-

гіне де ерекше назар аударылған. Қаладағы негізгі көлік магистральдарының бойында орналасуы стадионды Алматының көлік жүйесіне тиімді кіріктіруге мүмкіндік береді. Сондай-ақ, жоба шеңберінде оған іргелес жол инфрақұрылымы дамытылып, көрермендер мен қала қонақтарының стадионға қолайлы қатынауы қамтамасыз етіледі әрі бұқаралық іс-шаралар кезінде көлік қозғалысын тиімді ұйымдастыруға жағдай жасалады", - деді спикер.

Құрылыс жұмыстарын 2028 жылғы наурызда аяқтау жоспарланған.

Естеріңізге сала кетейік, былтыр Алматы әкімдігі қалада УЕФА талаптарына сай, 35 мың көрермен сыятын жаңа заманауи футбол стадионы бой көтеретінін хабарлаған еді.

МӘРТЕБЕ

Г.ГОЛОВКИН ISSA ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТІ ҚЫЗМЕТІНЕ ҮМІТКЕР

Қазақстан Ұлттық Олимпиадалық комитетінің президенті Геннадий Головкин Азия және Еуропа бойынша Ислам ынтымақтастығы спорт қауымдастығының (ISSA) вице-президенті лауазымына үміткерлердің ресми тізіміне енді, деп хабарлайды KAZ.NUR.KZ ҰОК-ке сілтеме жасап.

Ұлттық Олимпиадалық комитеттің мәліметінше, оның кандидатурасы біліктілік және этикалық талаптарға сәйкестігін тексерудің белгіленген рәсімдерінен өтті. Геннадий Головкин Қазақстан Ұлттық Олимпиадалық комитетінің атынан ISSA Атқарушы комитетінің 2026-2029 жылдардағы сайлауына үміткер ретінде тіркелді. Тиісті тізім ISSA құрамындағы барлық ҰОК-теріне жолданды.

Сайлау 2026 жылдың 12 қыркүйегінде Сауд Арабиясының Таиф қаласында өтетін ISSA-ның 15-ші Бас ассамблеясы аясында ұйымдастырылады.

Айта кетейік, Ислам ынтымақтастығы спорт қауымдастығы Ислам ынтымақтастығы ұйымына мүше мемлекеттердің Ұлттық Олимпиадалық комитеттерін біріктіреді. ISSA ұйымдастыруымен өтетін басты спорттық жарыстардың бірі – Ислам ынтымақтастығы ойындары.

АУЫР АТЛЕТИКА

15 ЖАСАР ЖЕТІСУЛЫҚ ҚЫЗ "АБСОЛЮТТІ ЧЕМПИОН" АТАНДЫ

Ташкентте өтіп жатқан ауыр атлетикадан Азия чемпионатында 15 жастағы Снежана Қашқарова 5 алтын медаль жеңіп алды, деп хабарлайды Ауыр атлетика федерациясына сілтеме жасаған KAZ.NUR.KZ.

Федерацияның Instagram-дағы арнасында хабарланғандай, Өзбекстандағы додада Снежана Қашқарова ерекше көзге түскен. 15 жастағы спортшы сәтті өнер көрсетіп, Азияның 3 және әлемнің 3 рекордын жаңартқан.

Атап айтқанда, 57 кг салмақ дәрежесінде Снежана 88 кг – жұлқа көтеруде 88 келіні ырқына көндірсе, серпег көтеруде 112 кг зілтемірді бағындырды, сөйтіп, қоссайыс қорытындысында 200 келі салмақ жинаған жетісулық бойжеткен Азияның үш рекордын және әлемнің үш рекордын орнатты.

"Снежана 57 кг салмақ дәрежесінде өнер көрсетіп, 5 алтын медаль иеленді. Ол 17 жасқа дейінгі және 20 жасқа дейінгі қыздар арасында Азия құрлығының абсолютті чемпионы атанды!" - делінген хабарламада.

ФУТБОЛ

Қазақстан футбол федерациясы нидерландтық маман Джон ван 'т Шкиппен ұлттық құраманың бас бапкері ретінде жұмыс істеу туралы келісімге келді, деп хабарлайды KAZ.NUR.KZ.

ҚФФ-ның Telegram-дағы ресми арнасында хабарланғандай, маманның тағайындалуы федерация жарғысына сәйкес Атқарушы комитетпен келісілгеннен кейін ресми түрде рәсімделеді. ҚФФ Атқарушы комитетінің отырысынан кейін бапкермен келісімшартқа қол қойылады.

ҰЛТТЫҚ ҚҰРАМАҒА ЖАҢА БАС БАПКЕР ТАҒАЙЫНДАЛДЫ

Футболшы ретінде Джон ван 'т Шкип Амстердамның "Аякс" және Италияның "Дженоа" клубтарында өнер көрсетіп, Нидерланд

құрамасында ойнаған. Ұлттық құрамамен бірге 1988 жылы Еуропа чемпионы атанған.

Бапкерлік жолын "Аякс"

жүйесінде бастап, кейін осы клубта бас бапкер қызметін атқарған. Сондай-ақ "Твенте", "Зволле", Мексиканың "Гвадалахара" және Аустралияның "Мельбурн Сити" командаларының тізгінін ұстаған. 2016 жылы "Мельбурн Сити" клубымен бірге Аустралия кубогын жеңіп алған.

Халықаралық деңгейде Джон ван 'т Шкип Грекия және Армения ұлттық құрамаларының бас бапкері болған.

Сонымен қатар футболдан Қазақстан құрамасының бапкерлер штабы да жасақталған. Оның құрамына бас бапкердің көмекшілері Нұрбол Жұмасқалиев пен Елдос Ахметов, қақпашылар бапкері Юрий Новиков, дене даярлығы бапкері Вадим Боровский және сарапшы-аналитик Тимур Құсайынов кірді.

Естеріңізге сала кетейік, бұған дейін ұлттық құраманың бас бапкері қызметін 2025 жылғы қыркүйектен 2026 жылғы маусымға дейін Талғат Байсуфинов атқарды.

Жетісу облысы дене шынықтыру және спорт басқармасы баспасөз қызметінің мәліметтері бойынша дайындалды.

Бетті дайындаған Ш. ХАМИТОВ

